

Erhvervsudvikling
- strategi, styrker og statistik

Norddjurs Kommune

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2021

Indhold

Forord	s. 4
Kapitel 1. Covid-19 relateret til særligt detail- og oplevelseserhverv	s. 6
Kapitel 2. Erhvervmæssigt potentiale med udgangspunkt i cirkulær økonomi	s. 16
Kapitel 3. Norddjurs Kommune: Erhvervsudvikling i tal	s. 22
Kapitel 4. Lokal og specialiseret vejledning i Norddjurs Kommune	s. 58

Forord

Erhvervsudvikling i Norddjurs – strategi, styrker og statistik

Velkommen til anden udgave af kommunerapporter om erhvervsudvikling i Midtjylland – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har, som et af flere fokuspunkter, til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner, samt modvirke de udviklingsbarrierer, som fremgår af det midtjyske kapitel i strategien for Erhvervsfremme 2020-2023. Kommunerapporterne skal ses som et led i dette arbejde, da de skal danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

Endvidere har kommunerapporterne til formål fortsat at udbygge og styrke sammenhængen mellem, på den ene side kommunernes og deres lokale virksomheders behov i forhold til muligheder og udfordringer på erhvervsfremmeområdet, og på den anden side erhvervshusets specialiserede ydelser om virksomhedsdrift og udvikling.

COVID-19 har gennem det seneste år spillet en central erhvervspolitisk rolle, hvorfor

kommunerapporterne med lokalt udarbejdede bidrag, ønsker at give et indblik i de erfarede udfordringer og muligheder forbundet med COVID-19 samt de initiativer, der lokalt er igangsat med henblik på at understøtte erhvervslivet under Coronapandemien. Formålet er ikke alene at skabe et historisk indblik i, hvordan COVID-19 påvirkede erhvervslivet – det er i lige så høj grad at opnå indsigt i, hvilken udvikling erhvervslivet ventes at gennemgå. For denne del af kommunerapporterne er vi særligt taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne, og potentielt også udvikling af nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Belært af erfaring fra sidste års bidrag fra kommunerne, arbejdes der lokalt meget aktivt med indsatser og initiativer, der fremmer grøn omstilling og cirkulær økonomi. Kommunerapporterne vil derfor yderligere skrive sig ind i denne dagsorden, og understøtte det videre arbejde baseret på et datagrundlag, som tegner billedet af det midtjyske potentiale, der er forbundet med cirkulær økonomi.

Det er vigtigt for os at kommunerapporterne af føder en øget dialog tværkommunalt samt mellem kommunerne og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen. ■

God læselyst
Bestyrelsesformand, Søren Olesen
Direktør, Erik Krarup

COVID-19 relateret til særligt detail- og oplevelseserhverv i Norddjurs Kommune

Kapitel 1

Erhvervslivets udvikling som konsekvens af COVID-19

Overordnet set har Corona haft en negativ påvirkning for særlige detail- og oplevelseserhverv i Norddjurs Kommune. Samlet set er Norddjurs Kommune imidlertid ratet til at være den kommune, hvis erhvervsliv er kommet mest skånsomt igennem COVID-19, jf. tidligere opgørelse fra IRIS Group .

Erfarede udfordringer for det lokale erhvervsliv som konsekvens af COVID-19 usikkerhed

Stadig usikkerhed ift. smittespredning og Corona-varianter påvirker detail- og oplevelseserhverv. Norddjurs Kommune havde i en kort periode en opblomstring i smitteudvikling, hvilket affødte usikkerhed i forhold til eventuelt nye nedlukninger.

Forbehold forbundet med genåbning

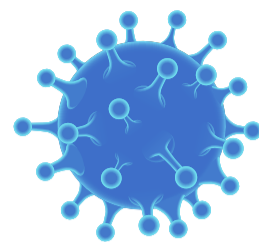
Forbehold blandt gæsterne i oplevelseserhverv ift. 30 minutters reglen for bordbooking og Coronapas har påvirket antallet af besøgende.

Færre events og arrangementer

Detailhandlen er tilbageholden med events og særlige arrangementer grundet forsamlingsforbud og risiko for smitteudvikling og efterfølgende risiko for nedlukning.

Uklar formidling af regler

Norddjurs Kommune har erfaret, at der er der tvivl om aktuelt gældende regler for den enkelte virksomhed og forening.

Erfarede og fremadrettede muligheder for det lokale erhvervsliv som konsekvens af COVID-19

Turisme

Norddjurs Kommune har oplevet et øget antal nationale gæster i kommunen. Udviklingen inden for dette segment af turister åbner for nye muligheder inden for turisme. Fastholdelse kan være forbundet med fremtidig vækst inden for turisme i Norddjurs Kommune

Lokal-patriotisme

Norddjurs Kommune har oplevet et øget fokus blandt egne borgere på at støtte lokalt.

E-handel i vækst

Der har været en øget hastighed på omstilling til e-commerce og dermed et potentielt større marked for afsætning af varer og ydelser.

Øget lokal vejledning

Virksomhederne henvender sig i højere grad til kommunens erhvervsafdeling samt den lokale, basale erhvervsrådgivning, særligt ift. digitalisering og tværgående samarbejder og projekter.

Initiativer og indsatser igangsæt med henblik på at understøtte erhvervslivet i Norddjurs Kommune under COVID-19

Norddjursmodellen

Tilbud til virksomheder om vejledning og praktisk hjælp til videreuddannelse af medarbejde-

re, mens virksomheden modtager lønkompen- sation.

Corona-hotline

Hotline hos Virksomhedsservice, hvor virksomheder kan få svar på alle spørgsmål vedr. Corona.

Ringerunder

Norddjurs Kommune har gennemført tre ringerunder i løbet af COVID-19 med henblik på at få kendskab til virksomhedernes behov og få viden om, hvordan de bedst muligt kan understøttes ift. COVID-19s konsekvenser for deres virksomhed.

Hold gryderne i kog

Erhvervs- og Arbejdsmarkedsudvalget har uddelt 75.000 kr. til en kampagne for at støtte kommunens caféer og restauranter, med særligt henblik på at øge salget af take-away og derigennem reducere nedgang i omsætning hos de lokale caféer og restauranter.

Initiativer og indsatser igangsæt med henblik på at understøtte erhvervslivet i Norddjurs Kommune efter COVID-19

Vejledning til virksomheder og brancheforeninger mv. Der tilbydes specifik Corona-vejledning relateret til branchen. ■

1 <https://irisgroup.dk/wp-content/uploads/2021/03/Lokale-erhvervspr%C3%A6stationer-2021.pdf>

Norddjurs
Kommune

Oplevelsesøkonomien: Fem års fremgang sat over styr på et år

Siden 2008 har oplevelsesøkonomi været opdelt i to grupperinger. 'Kreative erhverv', som eksempelvis arkitekter, designere, udøvende scenekunstnere, og så 'Oplevelser', der består af restauranter, museer, hoteller, campingpladser, rejsebureauer, messecentre, forlystelsesparker og lignende.

Fra 2015 til 2019 har der været en samlet beskæftigelsesvækst i Region Midtjylland på 11,9 procent inden for oplevelsesøkonomien. De kreative erhverv er vokset med 9,1 procent, mens oplevelser er vokset med 14,1 procent.

I Norddjurs Kommune har oplevelsesøkonomien i perioden 2015 til 2019 opnået en vækst i beskæftigelsen på 0,5 procent. Helt nøjagtigt er der kommet 7 beskæftigede til. Oplevelsesdelen voksede med 67 beskæftigede, hvilket svarer til en vækst på 7,8 procent, mens de kreative erhverv havde en nedgang på 60 beskæftigede – svarende til et fald på 14,6 procent, jf. Tabel 1.

Tabel 1 herunder viser endvidere, at oplevelsesøkonomien er gået 10,4 procent frem på landsplan. De kreative erhverv er vokset med 3,7 procent, mens oplevelser er vokset med 14,6 procent i perioden.

Tabel 1. Beskæftigelse i oplevelsesøkonomi efter område, 2015 og 2019

	2015		2019		Vækst	
	Beskæftigede	Andel af samlet beskæftigelse	Beskæftigede	Andel af samlet beskæftigelse	Antal	Procent
Norddjurs Kommune						
Kreative erhverv	410	2,7%	350	2,2%	-60	-14,6%
Oplevelser	864	5,7%	931	5,9%	67	7,8%
Oplevelsesøkonomi i alt	1.274	8,4%	1.281	8,1%	7	0,5%
Region Midtjylland						
Kreative erhverv	27.871	4,5%	30.396	4,6%	2.525	9,1%
Oplevelser	37.573	6,0%	42.865	6,4%	5.292	14,1%
Oplevelsesøkonomi i alt	65.444	10,5%	73.261	11,0%	7.817	11,9%
Hele landet						
Kreative erhverv	119.139	4,3%	123.543	4,2%	4.404	3,7%
Oplevelser	188.532	6,8%	216.055	7,4%	27.523	14,6%
Oplevelsesøkonomi i alt	307.671	11,1%	339.598	11,6%	31.927	10,4%

Kilde: Danmarks Statistik RAS.

Af ovenstående tabel fremgår det, at oplevelsesøkonomien udgør 8,1 procent af den samlede beskæftigelse i Norddjurs Kommune i 2019. Det er mindre end i Region Midtjylland (11,0 procent) og hele landet (11,6 procent).

De kreative erhverv udgør 2,2 procent af beskæftigelsen i Norddjurs Kommune i 2019, mens oplevelser udgør 5,9 procent.

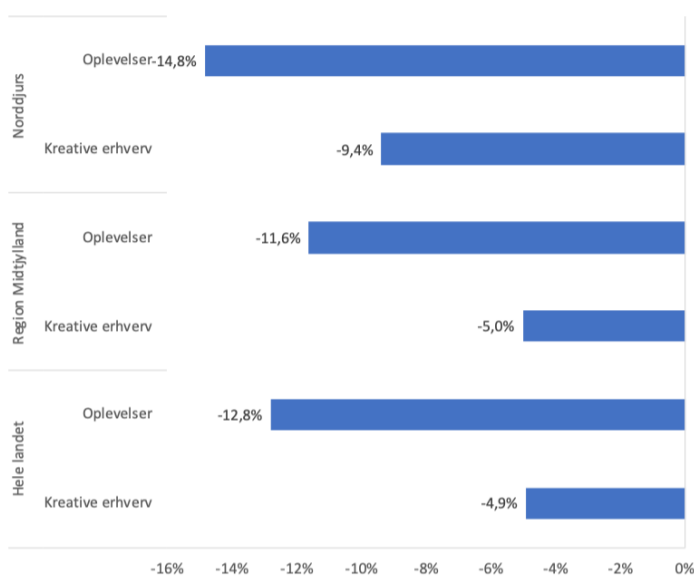
Detailhandel

Norrdjurs Kommune ligner regionen og hele landet ved, at væksten er lavere i de kreative erhverv end inden for oplevelsesdelen. Kommunen er dog atypisk i sit mønster, da væksten i kreative erhverv er negativ.

For Norrdjurs Kommune, Region Midtjylland og på landsplan er der altså en vækst i beskæftigelsen inden for oplevelsesøkonomien fra 2015 til 2019, om end den er lav i Norrdjurs Kommune. Hvad der er sket efter denne periode, er en anden historie. COVID-19 kom og lukkede hele oplevelsesøkonomien ned gentagne gange, og det har selvsagt sat et meget markant præg på branchen.

Figur 1 viser, hvordan beskæftigelsesudviklingen er gået fra fjerde kvartal 2019 til fjerde kvartal 2020. Kort sagt, fem års beskæftigelsesfremgang er tabt på grund af coronanedlukninger.

Figur 1. Beskæftigelsesudvikling oplevelsesøkonomi efter område, 2019K4-2020K4

Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik.

I Norrdjurs Kommune er beskæftigelsen i oplevelsesdelen faldet med 14,8 procent fra fjerde kvartal 2019 til fjerde kvartal 2020. I regionen er oplevelser gået 11,6 procent tilbage, mens der på landsplan er 12,8 procent færre beskæftigede. Oplevelseserhvervene i Norrdjurs Kommune er altså relativt til regionen og på landsplan ramt hårdest af coronanedlukninger.

De kreative erhverv har ligeledes oplevet en negativ vækst i beskæftigelsen i perioden. Norrdjurs Kommune har oplevet en nedgang på 9,4 procent, hvilket skal sammenlignes med en negativ vækst i regionen på 5,0 procent og i hele landet på 4,9 procent. Altså er Norrdjurs Kommune også ramt hårdere end regionen og landsplan inden for de kreative erhverv.

Den midtjyske detailhandel er på en række fronter under forandring. Der er gennem de seneste ti år sket en forskydning i detailhandlens beskæftigelse. 'Supermarkeder, varehuse mv.', der også indeholder købmænd og discountbutikker, udgør en større andel af detailhandlen, mens beskæftigelsen i 'Specialiseret detailhandel' er faldende. Handel med biler og udstyr ligger stabilt, og så er der kommet en ny spiller, som er vokset med 350 procent i perioden 2008 til 2019 – internethandel.

Den samlede detailhandel udgør 14,5 procent af den private sektor i Norrdjurs Kommune i 2019. I regionen var det 14,3 procent af den private beskæftigelse, mens det på landsplan var 13,5 procent, jf. Tabel 2.

'Supermarkeder, varehuse mv.' stod for 6,3 procent af den private beskæftigelse i Norrdjurs Kommune, hvilket er højere end det generelle niveau i regionen og hele landet. Den 'specialiserede detailhandel' udgjorde 4,5 procent i Norrdjurs Kommune, og kommunens niveau er således en lavere end både regionen og på landsplan.

'Handel med biler og udstyr' udgør 2,5 procent af den private beskæftigelse i Norrdjurs Kommune i 2019, hvorfor niveauet er ganske ens med det i regionen (2,3 procent) og i hele landet (2,1 procent).

Endelig er der 'Internethandlen', hvor der var der 120 beskæftigede i Norrdjurs kommune i 2019, hvilket svarer til 1,1 procent af den private beskæftigelse i kommunen. Det er lidt mere end det samlede niveau på landsplan (0,5 procent) og i Region Midtjylland, hvor der er 3.260 beskæftigede i branchen svarende til 0,7 procent af den private beskæftigelse.

Tabel 2. Beskæftigelse og andel af privat sektor efter område, 2015 og 2019

	2015		2019		Vækst	
	Beskæftigede	Andel af privat sektor	Beskæftigede	Andel af privat sektor	Antal	Procent
Norrdjurs Kommune						
Detailhandel med biler og udstyr	308	3,0%	276	2,5%	-32	-10,4%
Supermarkeder, varehuse mv.	683	6,7%	689	6,3%	6	0,9%
Specialiseret detailhandel	553	5,5%	496	4,5%	-57	-10,3%
Internethandel	49	0,5%	120	1,1%	71	144,9%
Detailhandel i alt	1.593	15,7%	1.581	14,5%	-12	-0,8%
Region Midtjylland						
Detailhandel med biler og udstyr	9.667	2,2%	10.655	2,3%	988	10,2%
Supermarkeder, varehuse mv.	24.255	5,6%	25.858	5,5%	1.603	6,6%
Specialiseret detailhandel	27.551	6,3%	27.705	5,9%	154	0,6%
Internethandel	1.966	0,5%	3.260	0,7%	1.294	65,8%
Detailhandel i alt	63.439	14,6%	67.478	14,3%	4.039	6,4%
Hele landet						
Detailhandel med biler og udstyr	38.612	2,0%	42.176	2,1%	3.564	9,2%
Supermarkeder, varehuse mv.	99.598	5,3%	105.613	5,2%	6.015	6,0%
Specialiseret detailhandel	118.919	6,3%	118.542	5,8%	-377	-0,3%
Internethandel	5.956	0,3%	10.028	0,5%	4.072	68,4%
Detailhandel i alt	263.085	14,0%	276.359	13,5%	13.274	5,0%

Kilde: Danmarks Statistiks RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Tabel 2 viser endvidere detailhandlens beskæftigelsestal for 2015 samt beskæftigelsesudviklingen i perioden 2015 til 2019. I forhold til beskæftigelsesvæksten i både den samlede detailhandel samt i de fire underopdelinger, adskiller Norddjurs Kommune sig betydeligt fra regionen og hele landet. Samlet set er beskæftigelsen faldet med 12 beskæftigede i Norddjurs Kommune, hvilket svarer til 0,8 procent (nærmest status quo). I regionen er den samlede detailhandel vokset med 6,4 procent, mens væksten på landsplan var 5,0 procent.

'Supermarkeder, varehuse mv.' er i Norddjurs Kommune steget med 0,9 procent. Det er mindre end den generelle udvikling, hvor der har været en vækst på henholdsvis 6,6 procent for regionen og 6,0 procent på landsplan.

Den 'specialiserede detailhandel' er faldet med 10,3 procent i Norddjurs Kommune, hvorfor tendensen går modsat udviklingen i både Region Midtjylland og hele landet, hvor der er status quo med henholdsvis 0,6 procent vækst og -0,3 procent tilbagegang.

'Detailhandel med biler og udstyr' er faldet med 10,4 procent i kommunen. Til sammenligning vokser denne branche i både regionen (10,2 procent) og i hele landet (9,2 procent).

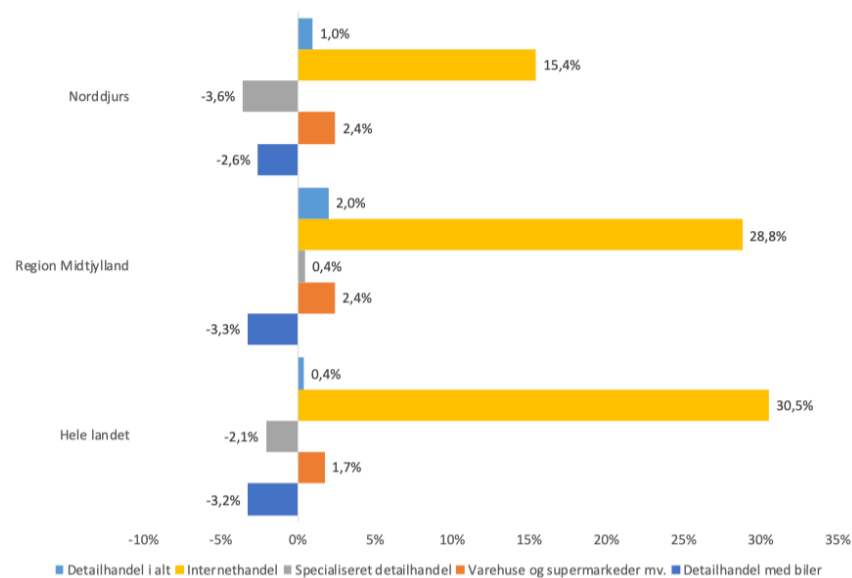
Afslutningsvis er det 'Internethandel', der i regionen, på landsplan og i kommunen oplever en stor vækst i beskæftigelsen i perioden 2015 til 2019. Der er ingen tvivl om, at det er en branche, der kommer til at udgøre en større andel af danskernes indkøbsvaner. Norddjurs Kommune oplevede en markant vækst i perioden, svarende til 144,9 procent. Kommunens relative vækst er derved højere end både regionen, hvor der har været en positiv vækst på 65,8 procent, og hele landet, som er gået 68,4 procent frem.

Coronakrisen har haft indflydelse på detailhandlen, hvilket ses af Figur 2, som viser beskæftigelsesudviklingen fra fjerde kvartal 2019 til fjerde kvartal 2020 i Norddjurs Kommune, Region Midtjylland og hele landet.

Overordnet er detailhandlen status quo i hele landet med en vækst på 0,4 procent, mens den i regionen er vokset med 2,0 procent. I Norddjurs Kommune er detailhandlen steget med 1,0 procent, hvilket er på niveau med den generelle udvikling.

Coronakrisen har været hård ved den danske bilhandel, hvor beskæftigelsen i hele landet er gået 3,2 procent tilbage. Tilbagegangen var på samme niveau i regionen (3,3 procent), mens detailhandel med biler i Norddjurs Kommune går 2,6 procent tilbage.

Figur 2. Beskæftigelsesudvikling i detailhandel efter område, 2019K4-2020K4

Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik.

Beskæftigelsesudviklingen i 'Varehuse og supermarkeder mv.' har været nogenlunde ens for Norddjurs Kommune (2,4 procent), regionen (2,4 procent) og hele landet (1,7 procent).

'Den specialiserede detailhandel' er faldet i Norddjurs Kommune med en negativ vækst på 3,6 procent. Det er en større tilbagegang end på landsplan (2,1 procent), mens regionen cirka er status quo.

Inden for 'Internethandel' har der været en beskæftigelsesfremgang på 15,4 procent, hvilket er lavere end i Region Midtjylland og hele landet, der henholdsvis er vokset med 28,8 procent og 30,5 procent det seneste år. Væksten er en afledt effekt af COVID-19 samt nedlukningerne, da det har ændret forbrugeradfærden. ■

Erhvervsmæssig potentiale med udgangspunkt i cirkulær økonomi

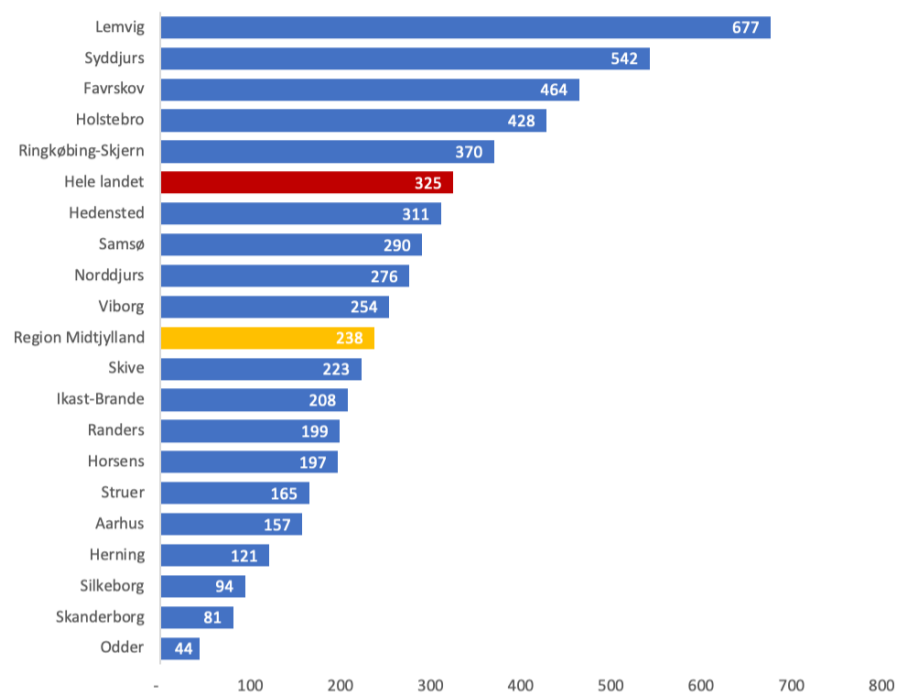
Kapitel 2

Stor variation i industriens energiforbrug

I forbindelse med kommunerapporterne sætter vi fokus på erhvervsstatistikker, der kan relateres til klima-, miljø- og cirkulærøkonomi. I første omgang ser vi nærmere på udviklingen i industriens energiforbrug. For ligesom industrien er en væsentlig bidragsyder til beskæftigelse og eksport, er det også en af de største energiforbrugere. Og der er store regionale og kommunale forskelle i industrivirksomhedernes forbrug.

Figur 1. Energiforbrug pr. medarbejder i industrien, Gigajoules (Gj), 2018

Kilde: Danmarks Statistik ENEGEO. Beregninger foretaget af eStatistik.

Figur 1 viser energiforbruget per industrimedarbejder i Region Midtjyllands kommuner. Og her kommer de store forskelle til udtryk. I Danmark er det gennemsnitlige energiforbrug i industrien 325 Gj per beskæftigede, mens det i Region Midtjylland er 238 Gj. I Region Midtjylland ligger det største energiforbrug per medarbejder i industrien hos Lemvig med 677 Gj, hvorimod det laveste forbrug er i Odder med et forbrug på 44 Gj.

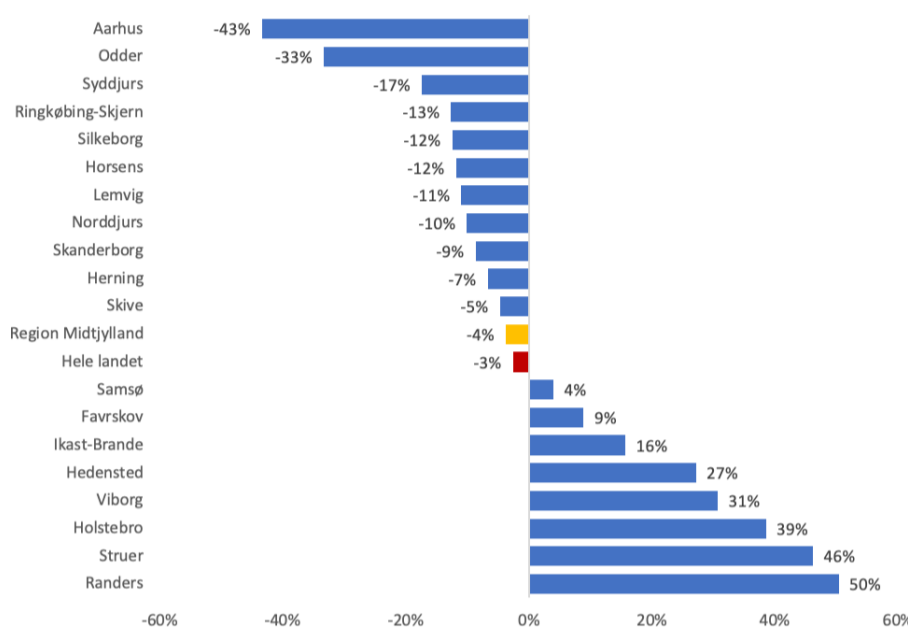
Det store forbrug i Lemvig hænger sammen med kommunens store industrivirksomhed Cheminova. Forskellen i forbruget på tværs af regionen skal således ses i lyset af den type industri, man har i den enkelte kommune.

Kigger vi på, hvordan udviklingen har været i energiforbrug i perioden 2012 til 2018, er der stor spredning på regionens kommuner. I Aarhus Kommune er energiforbruget per medarbejder i industrien blevet 43 procent mindre i perioden, mens det er vokset med 50 procent i Randers Kommune, jf. Figur 2.

På landsplan er energiforbruget per medarbejder i industrien gået 3 procent tilbage, og i Region Midtjylland er det også blevet mindre. Her med 4 procent.

En meget væsentlig årsag til det nedbragte energiforbrug i industrien er et generelt ønske om at nedbringe CO₂-udledningen. Nedenstående Figur 3 viser, hvor meget CO₂ der udledes fra regionens kommuner per indbygger.

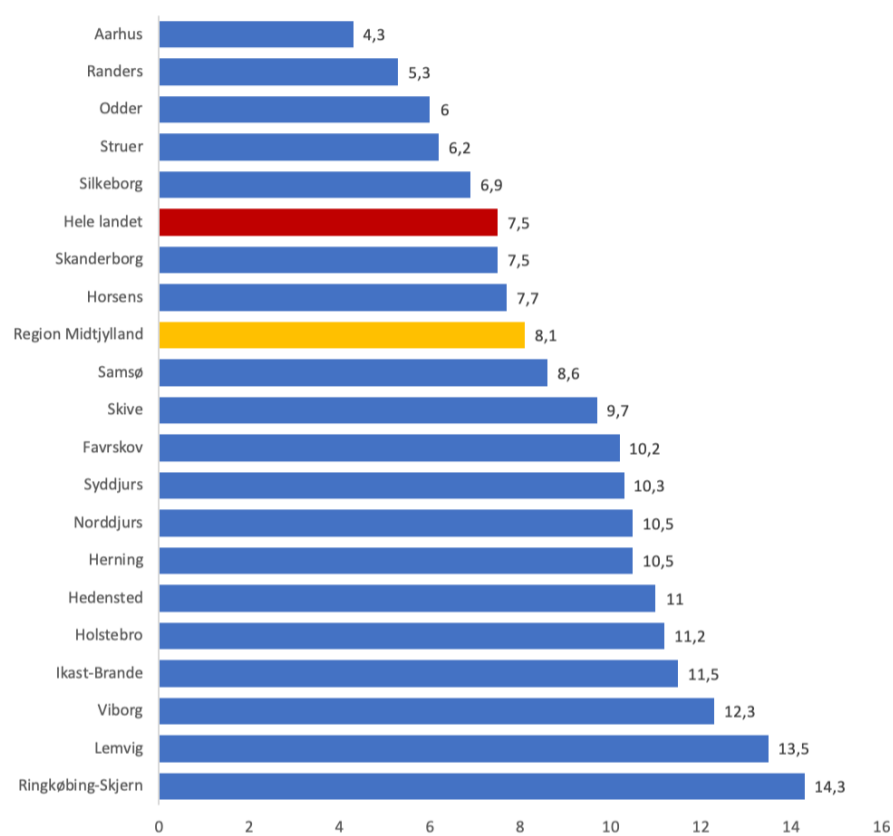
Figur 2. Udvikling i industriens energiforbrug pr. medarbejder, Gigajoules (Gj), 2012-2018

Kilde: Danmarks Statistik ENEGEO. Beregninger foretaget af eStatistik.

Generelt i Danmark udledte hver dansker 7,5 ton CO₂ i 2018, jf. Figur 3. I Region Midtjylland var udledningen lidt højere med 8,1 ton CO₂. Figur 3 viser en sammenhæng mellem industri og CO₂-udledning, hvor de industritunge kommuner, som eksempelvis Ringkøbing-Skjern og Lemvig, har den største udledning.

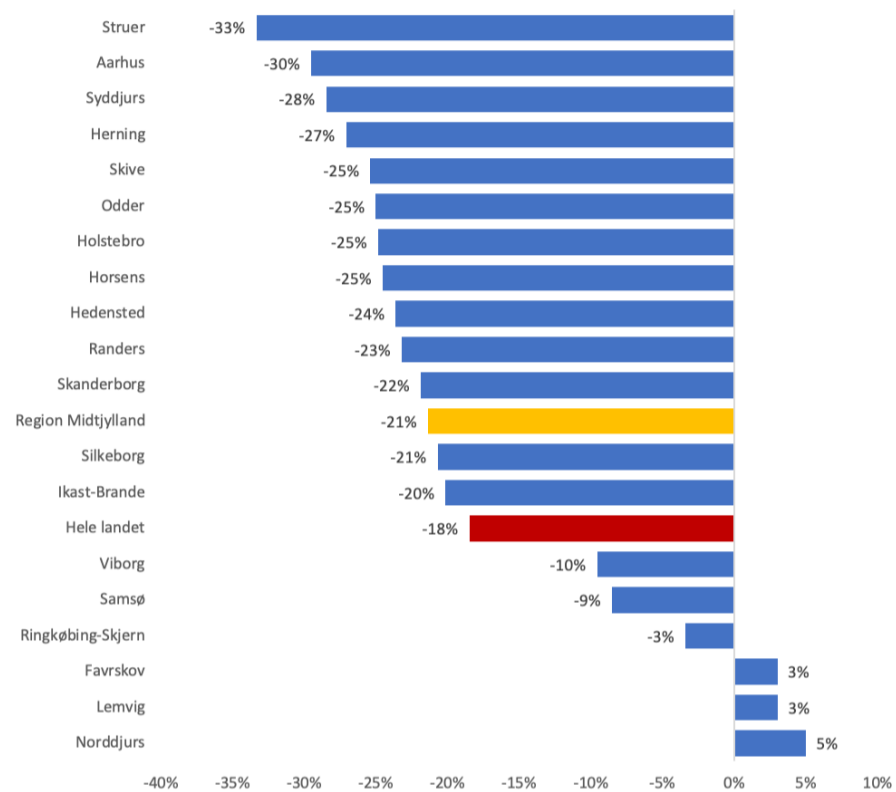
Figur 3. CO₂-udledning per indbygger, ton, 2018

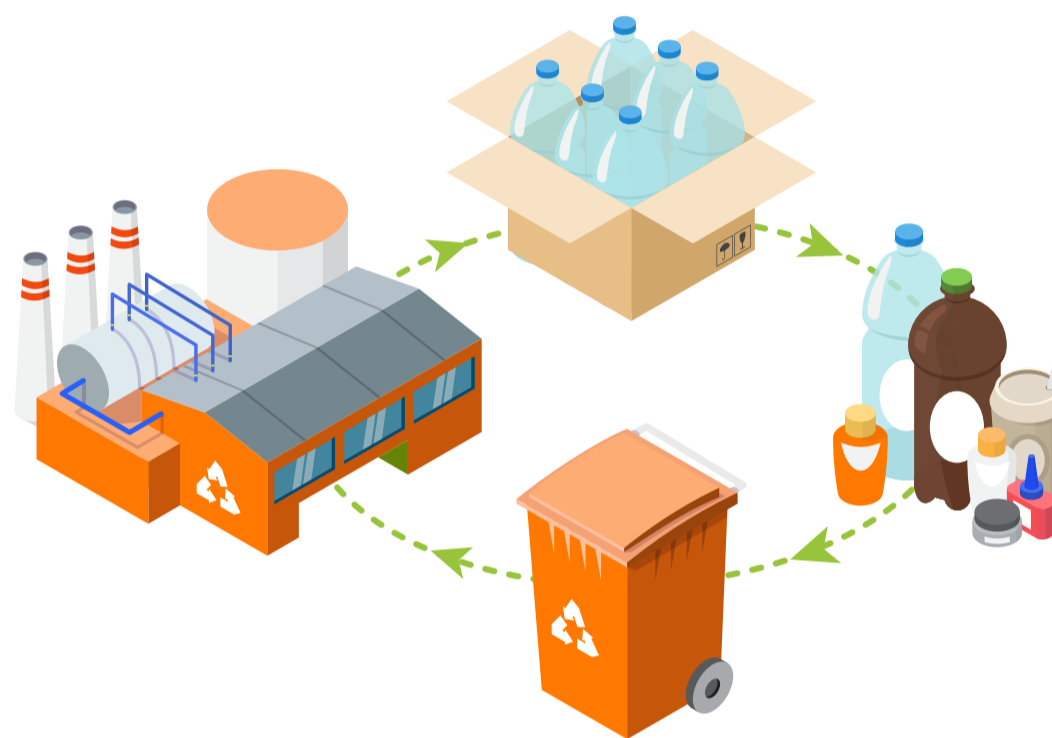
Kilde: Energi- og CO₂-regnskabet i Energistyrelsen. Beregninger foretaget af eStatistik.

Ser vi på udviklingen i CO2-udledning, er der en tydelig reduktion i perioden 2012 til 2018, jf. Figur 4. CO2-udledningen er faldet med 18 procent på landsplan, mens den i regionen er blevet 21 procent mindre. Størst reduktion i udledningen af CO2 i perioden, findes i Struer, mens kun tre kommuner har haft en øget udledning. ■

Figur 4. Udvikling i CO2-udledning, relativ, 2012-2018

Kilde: Energi- og CO2-regnskabet i Energistyrelsen. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervsstruktur i Norddjurs Kommune 2021

Kapitel 3.

- Fødevarer er en erhvervspecialisering i kommunen
- Femårig overlevelseshastighed er højere end for regionen og på landsplan
- Kommunens iværksættere leverer en høj andel af beskæftigelsen
- En stor andel af eksporten kommer fra SMV'er
- Kommunen er kommet gennem coronaåret 2020 med et jobtab i den private sektor på niveau med landsgennemsnittet, mens såvel den indenlandske omsætning som eksport er øget fra 2019 til 2020.

Beskæftigelsen i Norddjurs Kommune - alle beskæftigede personer i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet - er vokset støt de seneste år. I 2019 var der i alt 15.722 beskæftigede, hvilket er 494 flere end i 2015, hvor der var 15.228 beskæftigede i Norddjurs Kommune, jf. Figur 1. Dermed er kommunens samlede beskæftigelse vokset med 3,1 procent i perioden. Denne stigning findes i den private sektor, som vokser mere end den samlede beskæftigelsesvækst. Beskæftigelsen i den private sektor i 2019 var 10.914, hvilket er 769 flere beskæftigede end i 2015.

Dermed er kommunens samlede beskæftigelse vokset med 3,1 procent i perioden. Denne stigning findes i den private sektor, som vokser mere end den samlede beskæftigelsesvækst

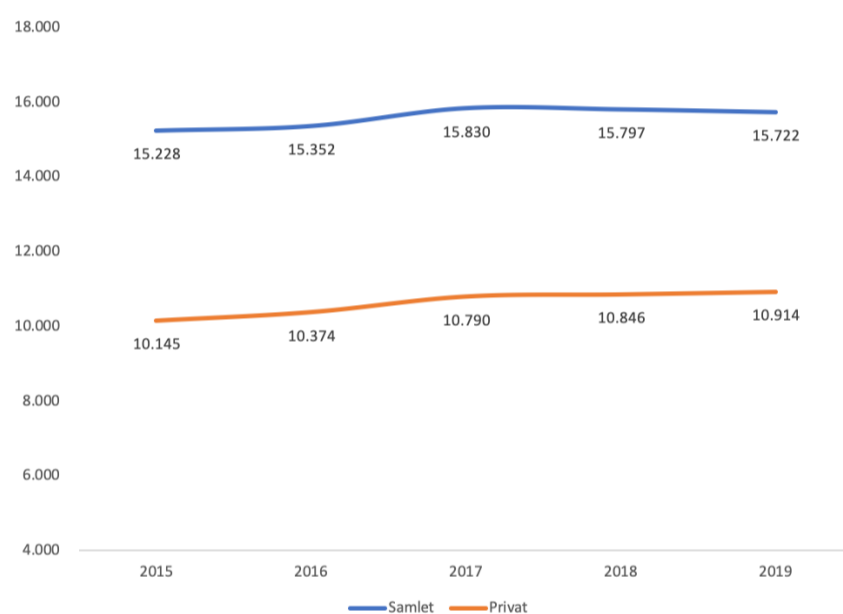

I et længere perspektiv kan det konstateres, at beskæftigelsen i Norddjurs Kommune i 2019 fortsat er på et lavere niveau end før Finanskrisen i 2008

I et længere perspektiv kan det konstateres, at beskæftigelsen i Norddjurs Kommune i 2019 fortsat er på et lavere niveau end før Finanskrisen i 2008. Finanskrisen resulterede i et stort tab i beskæftigelsen i hele landet, og de tabte job i Norddjurs Kommune er endnu ikke genvundet. I 2019 er den private beskæftigelse i kommunen 3,9 procent under 2008-niveau. Den samlede beskæftigelse i Norddjurs Kommune er 5,9 procent lavere i 2019 end i 2008.

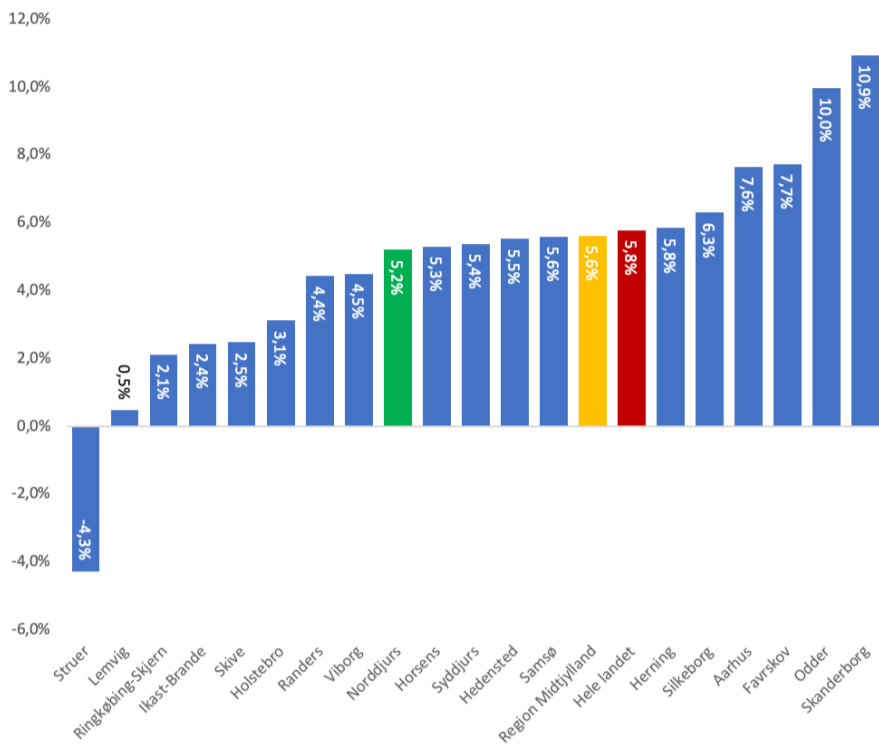
Sammenlignes beskæftigelsesvæksten i Norddjurs Kommune med udviklingen i Region Midtjylland og hele landet, er væksten mindst i Norddjurs Kommune. I regionen er den samlede beskæftigelse 2 procent over 2008-niveau i 2019 og den private sektors beskæftigelse er 3 procent over. I hele landet er den samlede beskæftigelse 3 procent over, mens den private sektor beskæftiger 5 procent flere i 2019 end i 2008.

Figur 1. Beskæftigelse i Norddjurs Kommune, samlet og privat, november 2015-november 2019

Kilde: Danmarks Statistik RAS. Beregninger foretaget af eStatistik. Beskæftigelsen udtrykker alle beskæftigede personer i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet.

Figur 2. Relativ udvikling i beskæftigelse, private sektor, november 2016-november 2019

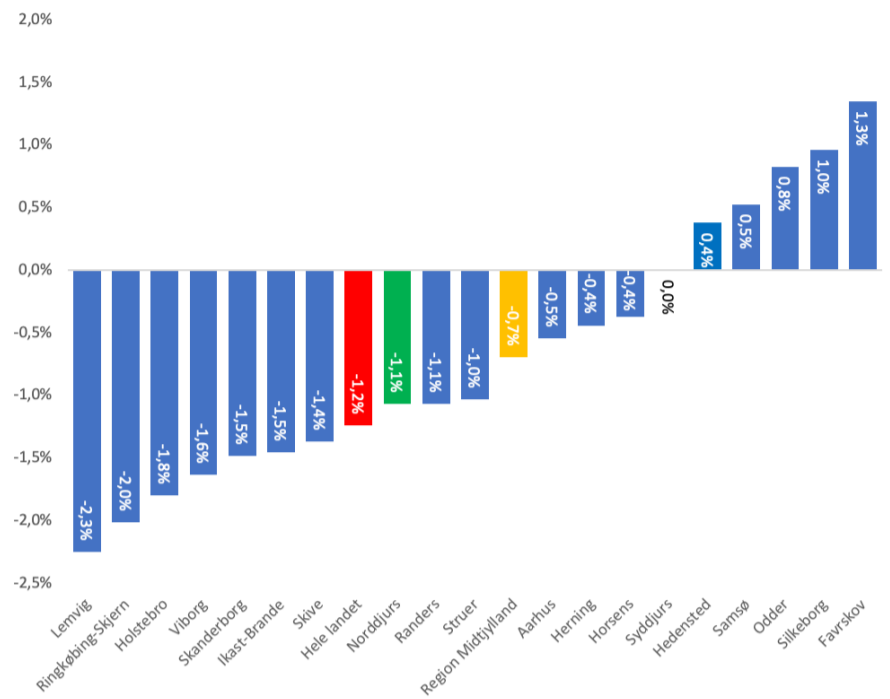

Kilde: Danmarks Statistik RAS. Beregninger foretaget af eStatistik. Beskæftigelsen udtrykker alle beskæftigede personer i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet.

Fokuseres der alene på udviklingen i perioden 2016 til 2019, fremgår det af Figur 2, at beskæftigelsesvæksten i Norddjurs Kommune følger den generelle udvikling i Region Midtjylland og hele landet tæt. Den private sektor i Norddjurs Kommune er vokset med 5,2 procent i perioden 2016 til 2019, hvilket kun er en smule lavere end i Region Midtjylland og hele landet, hvor der har været en beskæftigelsesvækst på henholdsvis 5,6 procent og 5,8 procent.

Ovenstående tal er fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, hvor såvel lønmodtagere som selvstændige er opgjort efter deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet. Bruges i stedet lønmodtagerstatistikken, hvor alle job er opgjort, er det muligt at undersøge beskæftigelsesudviklingen fra 2019 til 2020. Her ser det overordnede billede markant anderledes ud, jf. nedenstående Figur 3.

Figur 3. Relativ udvikling i antal lønmodtagerjob i den private sektor 2019-2020

Kilde: Danmarks Statistik. Specialkørsler Lønmodtagerstatistikken LBESK. Målene er opgjort som et gennemsnit af beskæftigelsen på kvartaler. Beskæftigelsen i LBESK udtrykker alle lønmodtagerjob på arbejdssteder, dvs. at selvstændige ikke indgår samt at én person kan besidde flere job i modsætning til RAS, der opgør antal beskæftigede i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet

Erhvervslivet har gennem det seneste år stået overfor udfordringer som følge af COVID-19-pandemien, der har medført nedlukninger og hjemsendelser og markant ændrede markedsvilkår for store dele af erhvervslivet. Coronatiden har også afstedkommet adfærdsmæssige ændringer hos forbrugere, som har efterspurgt nye løsninger på gamle udfordringer.

Det er derfor ikke overraskende, at der har været forskydninger i beskæftigelsen i landets kommuner. Fra at der blot var én kommune i regionen i Figur 2, som havde negativ beskæftigelsesvækst i perioden 2016 til 2019, har der det seneste år kun været beskæftigelsesfremgang i fem af regionens 19 kommuner. Norddjurs er imidlertid ikke blandt de fem kommuner med en positiv vækst.

Lønmodtagerstatistikken viser, at antallet af job i hele landet er gået 1,2 procent tilbage fra 2019 til 2020. I Region Midtjylland var tilbagegangen på 0,7 procent, mens der i Norddjurs Kommune er 1,1 procent færre job i den private sektor i 2020 sammenlignet med 2019. Dermed er beskæftigelsesudviklingen i Norddjurs Kommune fra 2019 til 2020 næsten identisk med den generelle udvikling i hele landet. Der er tale om et nominelt fald på 103 job.

Den private sektor i Norddjurs Kommune er vokset med 5,2 procent i perioden 2016 til 2019

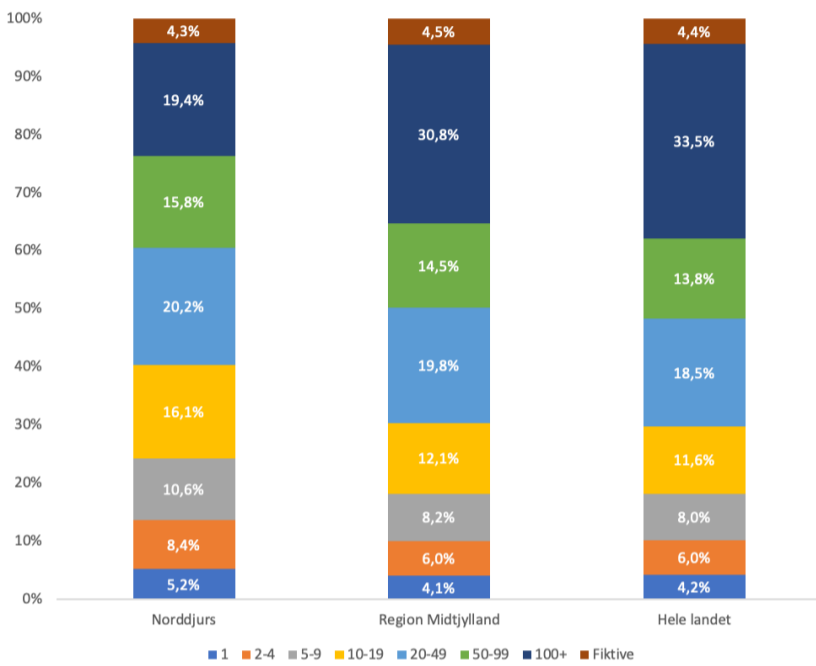
Mange beskæftigede på mindre arbejdssteder

Beskæftigelsen i Norddjurs Kommune adskiller sig en del fra det generelle billede i Danmark og Region Midtjylland, når man kigger på, hvordan beskæftigelsen fordeler sig på arbejdsstedsstørrelser.

I Norddjurs Kommune er der relativt til regionen og på landsplan få job på de store arbejdssteder. Figur 4 viser, at blot 19,4 procent af beskæftigelsen i Norddjurs Kommune er at finde på de store arbejdssteder (100+ ansatte), mens man finder 30,8 procent af beskæftigelsen på denne størrelse arbejdssteder i Region Midtjylland generelt. I hele landet, er godt en tredjedel af beskæftigelsen at finde på de største arbejdssteder, helt nøjagtigt 33,5 procent.

Inden for alle andre arbejdsstedsstørrelser har Norddjurs Kommune en højere andel af beskæftigede (bortset fra 'Fiktive'). Særligt på arbejdssteder med mellem 10 og 19 job findes en stor del af Norddjurs Kommunes private beskæftigelse relativt set til regionen og på landsplan.

Figur 4. Job fordelt relativt på arbejdsstedsstørrelse og område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik. Erhvervsbeskæftigelsen ERHV. ERHV indeholder såvel lønmodtagere som selvstændige og alle job en beskæftiget måtte have.

Kigger vi på beskæftigelsesudviklingen på arbejdsstedsstørrelser i perioden 2016 til 2019, er det i de mellemstore og store virksomheder (50+ ansatte), at der opleves størst jobvækst i Norddjurs Kommune. Beskæftigelsen inden for mellemstore og store virksomheder er vokset med 6,7 procent i kommunen mod 6,4 procent i Region Midtjylland og 5,0 procent på landsplan, jf. Tabel 1.

Mikrovirksomheder (1-9 ansatte) har i samme periode haft en beskæftigelsestilbagegang i Norddjurs Kommune på 3,5 procent. I regionen har der omvendt været en vækst på 0,4 procent på disse arbejdssteder, mens der på landsplan var en vækst i beskæftigede på 1,1 procent på disse arbejdssteder.

Kigger vi derimod på de små arbejdssteder (10-49 ansatte), er væksten i Norddjurs Kommune sammenlignelig med den generelle udvikling i regionen og på landsplan. Beskæftigelsen er vokset med 4,1 procent inden for denne størrelse arbejdssteder i Norddjurs Kommune mod 5,5 procent i regionen og 4,5 procent på landsplan.

Samlet set er jobvæksten i Norddjurs Kommune i perioden 2016 til 2019 på 2,3 procent, hvilket er lidt lavere end generelt i Region Midtjylland og i hele Danmark.

Endelig er der de fiktive arbejdssteder¹. Her har der været en markant beskæftigelsestilbagegang i Norddjurs Kommune på 9,7 procent. Beskæftigelsen på fiktive arbejdssteder i regionen er gået en anelse tilbage, mens der på landsplan har været en vækst på 3,3 procent. Det store fald i Norddjurs Kommune hænger sandsynligvis sammen med noget registreringsteknisk, hvor eksempelvis hjemmehjælpere er blevet tilknyttet et plejecenter i stedet for en fiktiv arbejdsplads. ■

Tabel 1. Udvikling i antal job opgjort efter arbejdsstedsstørrelse og område 2016-2019

	Mikro	Små	Mellemstore og store	Fiktive	Alle
Norddjurs	-3,5%	4,1%	6,7%	-9,7%	2,3%
Region Midtjylland	0,4%	5,5%	6,4%	-0,9%	4,6%
Hele landet	1,1%	4,5%	5,0%	3,3%	4,1%

Kilde: Danmarks Statistik. Erhvervsbeskæftigelsen ERHV. Mikrovirksomheder består af virksomheder med 1-9 ansatte, små virksomheder består af 10-49 ansatte, mens mellemstore og store virksomheder består af 50 eller flere ansatte.

Samlet set er jobvæksten i Norddjurs Kommune i perioden 2016 til 2019 på 2,3 procent

¹ Danmarks Statistik beskriver fiktive enheder således: En fiktiv enhed er en enhed, hvor personer uden et fysisk arbejdssted placeres. Dette gælder fx inden for rengøringsvirksomhed, forsikringsvirksomhed og social- og sundhedsvæsen. Ansættelsesforholdene bliver i disse tilfælde henført til fiktive arbejdssteder. Disse fiktive arbejdssteder indgår dog ikke i opgørelserne over antal arbejdssteder.

To ressourceområder har næsten halvdelen af den private beskæftigelse

Det er interessant at kigge på, hvilke brancher de beskæftigede arbejder i, hvorfor det er nærliggende at dele beskæftigelsen op i ressourceområder.

Ressourceområder er også kendt som kompetenceklynger eller styrkepositioner, da de netop er opstået efter en analyse af, hvor dansk erhvervsliv havde nogle udprægede styrkepositioner i eksportøjemed. Fordelen ved at bruge denne opdeling i stedet for de traditionelle brancher er, at hele værdikæden er samlet – fra primære erhverv over fremstillingserhverv til støtteerhverv og endelig serviceerhverv. Det betyder, at kigger man eksempelvis på ressourceområdet 'Fødevarer' er alle led fra hav og jord til bord samt den afledte beskæftigelse medregnet.

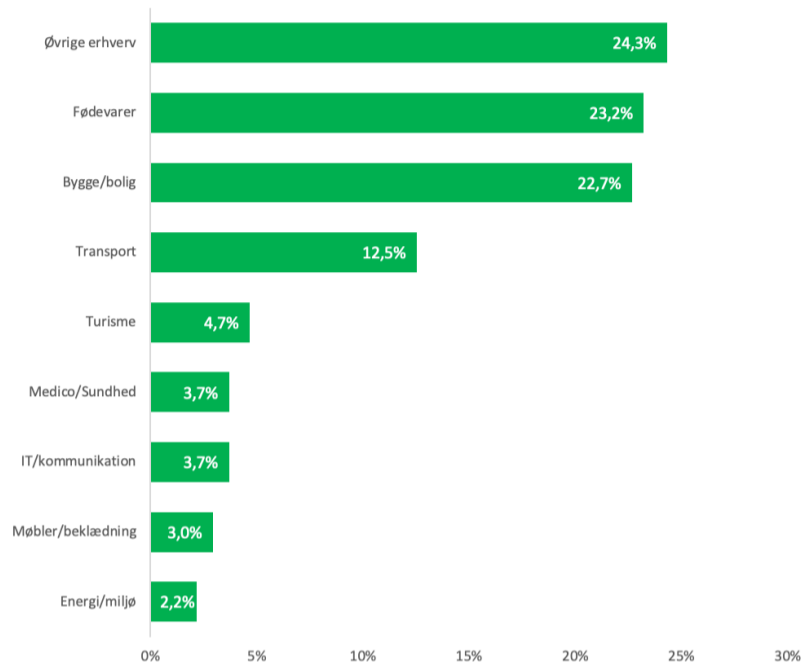
I Norddjurs Kommune er det særligt i tre ressourceområder, at man finder beskæftigelsen – det er 'Øvrige erhverv', 'Fødevarer' og 'Bygge/bolig'

I Norddjurs Kommune er det særligt i tre ressourceområder, at man finder beskæftigelsen – det er 'Øvrige erhverv', 'Fødevarer' og 'Bygge/bolig'. Samlet indeholder disse ressourceområder mere end 70 procent af den private beskæftigelse i kommunen i 2019.

'Øvrige erhverv' er en gruppering af 236 overvejende hjemmemarkedsorienterede brancher, som ikke umiddelbart passer ind i de øvrige styrkepositioner og derfor ikke er en styrkeposition i sig selv. Under 'Øvrige erhverv' findes cirka en fjerdedel af beskæftigelsen. Den interne struktur i 'Øvrige erhverv', er præciseret i tabel 3 senere i rapporten.

Norddjurs Kommune har desuden en stor del af den private beskæftigelse inden for 'Bygge/bolig', som sammen med 'Fødevarer' udgør næsten halvdelen af beskæftigelsen i kommunen i 2019, jf. Figur 5. Dernæst følger 'Transport' med 12,5 procent, 'Turisme' med 4,7 procent, og 'Medico/sundhed' med 3,7 procent af den private beskæftigelse.

Figur 5. Privat beskæftigelse fordelt på ressourceområder, Norddjurs Kommune, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Den private beskæftigelse i Norddjurs Kommune er som nævnt vokset med 5,2 procent i perioden 2016 til 2019. Kigger vi på, hvordan væksten fordeler sig på ressourceområder, ses det, at alle ressourceområder på landsplan på nær 'Beklædning' har oplevet vækst. I Norddjurs Kommune har der været vækst i 7 ud af 11 ressourceområder. 'Øvrige erhverv', der som nævnt stod for 24,3 procent af den private beskæftigelse, har præsteret den højeste vækst med en fremgang på 10,3 procent i perioden. På landsplan er 'Øvrige erhverv' gået 5,4 procent frem.

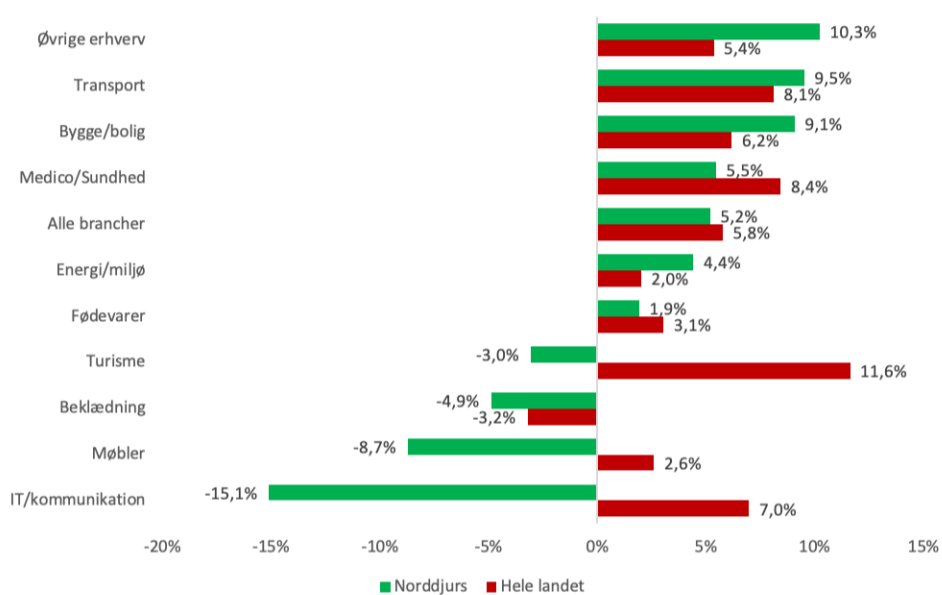
Det største relative fald i beskæftigelsen i Norddjurs Kommune finder man i styrkepositionen 'IT/kommunikation'. Her har der været et fald på 15,1 procent i beskæftigelsen. På landsplan er 'IT/kommunikation' i modsat gået 7,0 procent frem.

Ud over 'Øvrige erhverv', så oplever også 'Transport', 'Bygge/bolig' og 'Energi/miljø' større relativ vækst i kommunen, end i hele landet. Dog er væksten inden for de resterende ressourceområder højere på landsplan end i Norddjurs Kommune. I 'Turisme' og 'Møbler' (samt førnævnte 'IT/kommunikation') oplever kommunen endda negativ beskæftigelsesudvikling, hvilket står i kontrast til stigninger på landsplan.

Vækstrategierne er naturligvis præget af, at det er fra et lavere nominelt udgangspunkt i Norddjurs Kommune end hele landet, så udsvingene bliver ofte større på kommuneplan. Udviklingen i Norddjurs Kommune kontra hele landet ses af Figur 6 herunder.

Ud over 'Øvrige erhverv', så oplever også 'Transport', 'Bygge/bolig' og 'Energi/miljø' større relativ vækst i kommunen, end i hele landet

Figur 6. Beskæftigelsesudvikling fordelt på ressourceområder, Norddjurs og hele landet, 2016-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Tabell 2 tager viser, hvordan beskæftigelsen i de enkelte styrkepositioner fordeler sig i forhold til styrkepositionens samlede værdikæde. Tabellen fremhæver desuden positioner, hvor Norddjurs Kommune har en erhvervsspecialisering, hvilket her vil sige, at der er relativt flere beskæftigede end generelt på landsplan. Farvemarkeringerne i nedenstående bidrager til at fremhæve erhvervsspecialiseringer i Norddjurs Kommune.

Som det fremgår af tabellen, har Norddjurs Kommune en række specialiseringer. Inden for de primære erhverv er der relativt flere beskæftigede i Norddjurs Kommune end på landsplan. I alt var der 1.165 beskæftigede i de primære erhverv i kommunen i 2019, hvor langt størstedelen var indenfor 'Fødevarer'. Her er 3,6 gange så mange beskæftigede som landsgennemsnittet, hvilket primært skyldes den næststørste arbejdsplads i Norddjurs Kommune, emballageproducenten DS Smith Packaging Denmark A/S.

Der ses også en lille specialisering inden for fremstillingserhvervene, hvilket særligt skyldes beskæftigelsen i 'Transport', hvor der for hver 100 beskæftigede på landsplan er 565 i Norddjurs Kommune. Her er det Norddjurs Kommunes største arbejdsplads, Terma Aerostructures, der fylder godt i landskabet.

Samlet set findes næsten hver tredje beskæftigede i Norddjurs Kommunes private sektor uden for serviceerhvervene. Herved er langt flere beskæftigede i primære erhverv, fremstillingserhverv og støtteerhverv i kommunen end på landsplan, hvor der til sammenligning er mindre en 20 procent af beskæftigelsen.

Det mest specialiserede ressourceområde på tværs af værdikæden er 'Fødevarer' (som også lå højt i figur 5), hvor der er 178 beskæftigede i Norddjurs Kommune for hver 100 på landsplan

Branche fordelingen inden for 'Øvrige erhverv' fremgår af Tabel 3. I alt var der 2.656 beskæftigede inden for 'Øvrige erhverv' i 2019. Der var flest beskæftigede indenfor branchen 'Operational service', hvor der var 528 beskæftigede, hvilket svarer til 20 procent af beskæftigelsen i dette ressourceområde.

'Handel' tæller næst flest beskæftigede under 'Øvrige erhverv' – svarende til en andel på 18 procent. Det er vigtigt at pointere, at der her er tale om den handel, som ikke passer ind under et af de i ovenstående omtalte ressourceområder.

'Industri' er med 444 beskæftigede den tredjestørste branche under 'Øvrige erhverv', og det er nok til en mindre specialisering. Der er 143 beskæftigede i Norddjurs Kommune for hver 100 på landsplan.

Tabel 2. Detaljeret erhvervsstruktur, Norddjurs Kommune, fordelt på ressourceområder, 2019

Ressourceområde	Primære erhverv	Fremstillingserhverv	Støtteerhverv	Serviceerhverv	I alt
Fødevarer	1.066	226	430	813	2.535
Møbler		33		114	147
Beklædning		39		137	176
Turisme				511	511
Bygge/bolig	53	369	3	2.049	2.474
IT/kommunikation		144	-	261	405
Transport		453		916	1.369
Energi/miljø	2	63		171	236
Medico/Sundhed		43		362	405
Øvrige erhverv		444		2.212	2.656
Alle ressourceområder	1.121	1.814	433	7.546	10.914

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervspecialisering:

Lidt specialiseret, dvs. op til 1,5 gange landsgennemsnit
Specialiseret, dvs. fra 1,5 til 3 gange landsgennemsnit
Meget specialiseret, dvs. mindst 3 gange landsgennemsnit

På det andet led i tabellen er der endvidere flere ting, som springer i øjnene. Det mest specialiserede ressourceområde på tværs af værdikæden er 'Fødevarer' (som også lå højt i figur 5), hvor der er 178 beskæftigede i Norddjurs Kommune for hver 100 på landsplan. 'Fødevarer' har specialiseringer i alle værdikædens led på nær fremstillingserhverv, og netop dette ressourceområde var da også kommunens største med 2.535 beskæftigede svarende til 23,3 procent. Ligeledes er 'Transport' og 'Bygge/bolig' også ressourceområder med let specialisering i kommunen.

Tabel 3. Beskæftigelsen i 'Øvrige erhverv', fordelt på brancher, 2019

Branche	Beskæftigede
Industri	444
Handel	469
Internethandel	120
Finansiering og forsikring	227
Videnservice mv.	182
Operational service	528
Undervisning og socialvæsen mv.	322
Kultur, fritid og andre serviceydelser mv.	364
I alt	2.656

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervspecialisering:

Lidt specialiseret, dvs. op til 1,5 gange landsgennemsnit
Specialiseret, dvs. fra 1,5 til 3 gange landsgennemsnit
Meget specialiseret, dvs. mindst 3 gange landsgennemsnit

Der ses også en specialisering i 'Internethandel', hvor der er 120 beskæftigede. I denne branche findes 224 beskæftigede i kommunen for hver 100 på landsplan. 'Internethandel' består af mange underbrancher, der tidligere har hørt under andre ressourceområder (særligt i 'Beklædning'), men som i denne sammenhæng står selvstændigt. Det er flere gode grunde til. Dels fylder internethandel mere og mere, og særligt under COVID-19-pandemien har denne form for handel oplevet vækst. Dertil kommer, at internethandlen består af meget mere end tøj og beklædningsgenstande. ■

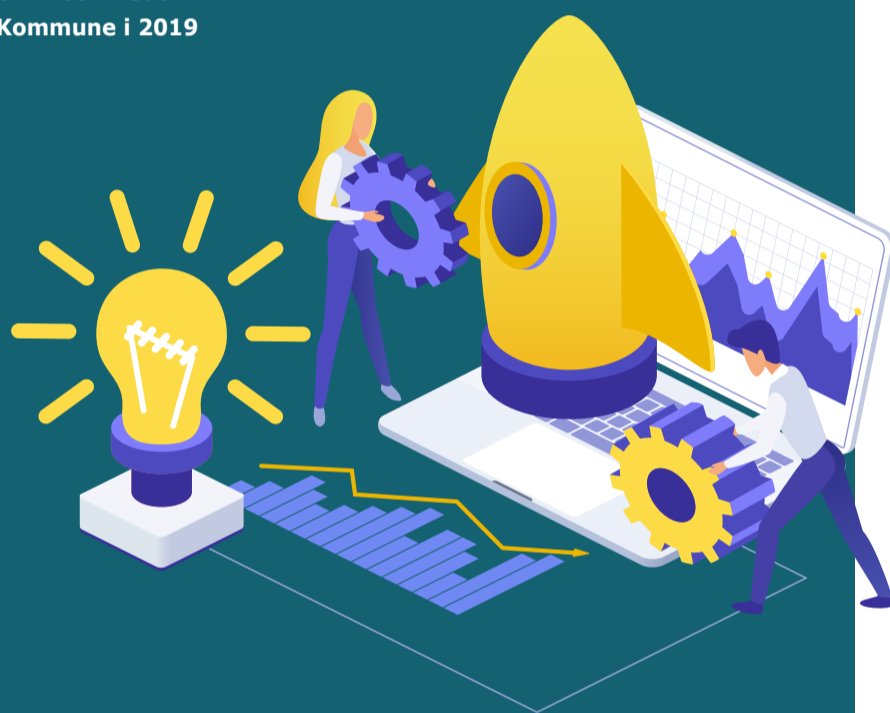
Iværksætter i Norddjurs Kommune

Nye virksomheder, der kan bidrage med økonomisk vækst og øget beskæftigelse, er en vigtig del af det lokale erhvervsliv udvikling.

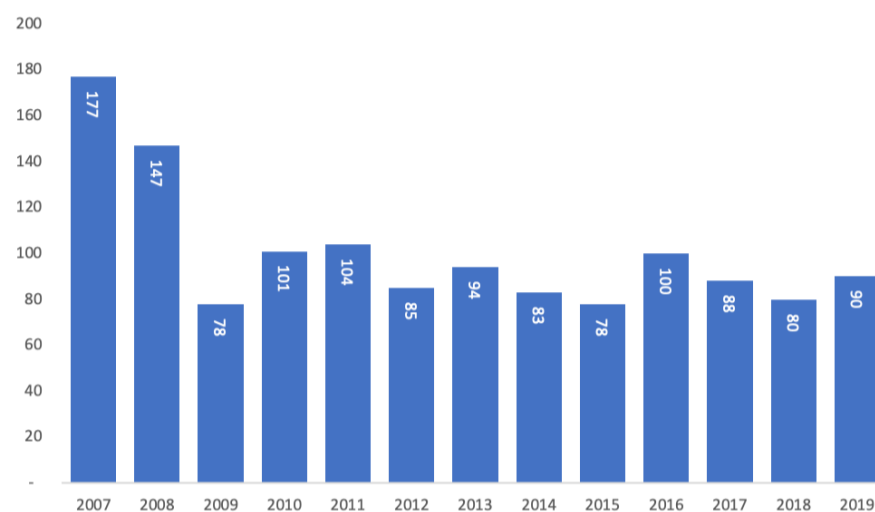
Der er dog til tider stor forskel på, hvordan iværksætteraktivitet opgøres, hvilket kan være medvirkende til et lejlighedsvis divergerende billede af iværksætteri. I nærværende opgøres iværksætteraktiviteten med udgangspunkt i nye reelle virksomheder.

En virksomhed skal kunne præstere, hvad der svarer til et halvt årsværk i etableringsåret eller året efter for at blive betragtet som en reel virksomhed. På dette grundlag frasorteres de mindste hobbyvirksomheder automatisk. Genstartere er ligeledes frasorteret. Baseret på denne afgrænsning, var der 90 reelle nye virksomheder i Norddjurs Kommune i 2019, jf. Figur 7.

90 reelle nye virksomheder i Norddjurs Kommune i 2019

Figur 7. Nye reelle virksomheder i Norddjurs Kommune, 2007-2019

Kilde: Danmarks Statistiks iværksætterdatabase.

*En reel virksomhed er ifølge Danmarks Statistik en virksomhed der i etableringsåret eller året efter kan præstere hvad der svarer til et halvt årsværk.

Med udgangspunkt i ovenstående er det relevant at undersøge etableringsraten i Norddjurs Kommune. Etableringsraten er et mål for fornyelsen af kommunens virksomhedsbestand. Den viser for et givent år, hvor stor en del af samlede virksomhedsbestand, der er etableret i det givne år med udgangspunkt i reelle virksomheder. Figur 8 viser etableringsraterne for kommunerne i Region Midtjylland.

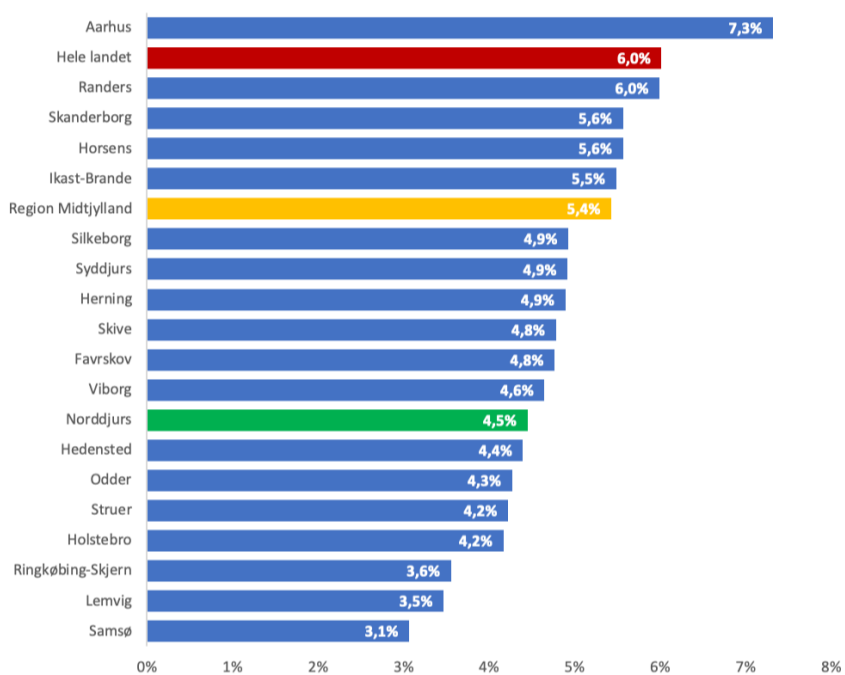
Etableringsraten i Norddjurs Kommune var 4,5 procent i 2019

Etableringsraten i Norddjurs Kommune var 4,5 procent i 2019, hvormed ligger Norddjurs Kommune under det generelle niveau i regionen, hvor etableringsraten var 5,4 procent. Kigger vi på hele landet, var den 6,0 procent.

I Region Midtjylland er det kun Aarhus Kommune, som ligger over gennemsnittet for landet. Randers Kommune er på niveau med landsgennemsnittet, mens den resterende del af regionens kommuner befinder sig i et bredt midterfelt fra 5,6 procent i Skanderborg og Horsens Kommuner til 4,2 procent i Holstebro Kommune. Samsø har den laveste etableringsrate på 3,1 procent.

En ting er, hvor mange virksomheder der etableres. En anden ting er, hvor mange der overlever. Til det formål anvendes de tre- og femårige overlevelsesser, som ses i Figur 9.

Figur 8. Etableringsrater efter område, 2019

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase og Generel Firmastatistik. Bearbejdet af eStatistik.

I 2020 var den treårige overlevelsese rate i Norddjurs Kommune 79,2 procent

I 2020 var den treårige overlevelsese rate i Norddjurs Kommune 79,2 procent. Det er omtrent det samme som niveauet på landsplan (78,3 procent) og Region Midtjylland (80,1 procent). Den treårige overlevelsese rate i Norddjurs Kommune har bortset fra et par enkelte år befundet sig på niveau med regionen og hele landet.

Kigger vi på den femårige overlevelsese rate, så følger Norddjurs Kommune ligeledes regionen forholdsvis tæt, men er generelt højere end hele landet. I 2020 var 70,2 procent af iværksætterne i Norddjurs Kommune i live efter fem år, mens det regionalt var 67,2 procent og 63,8 procent på landsplan. Generelt set over tid er iværksætterne i Norddjurs Kommune altså stærke overlevende.

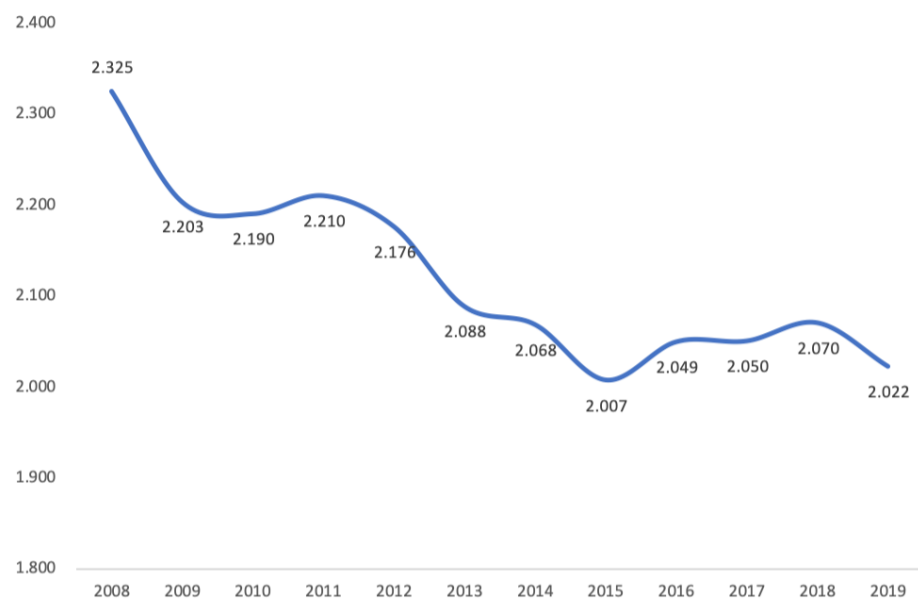
Figur 9. Overlevelsesser efter område, 2009-2020

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase samt diverse erhvervsregistre.

Som det fremgik af Figur 7, ligger iværksætteriet i Norddjurs Kommune fortsat et godt stykke under niveauet fra før Finanskrisen, hvor det toppede i 2007 med 177 nye reelle virksomheder. Til gengæld er iværksætterne blevet mere levedygtige gennem årene, hvilket fremgår af den stigende tendens i figur 9. End ikke Coronakrisen har ændret dette. Kigger vi på udviklingen i det samlede antal reelle virksomheder, ligger Norddjurs Kommune dog lavere i 2019 end i 2008, hvor Finanskrisen satte ind. I perioden har der været en nedgang på 303 reelle virksomheder, jf. Figur 10.

Figur 10. Udvikling i antal reelle virksomheder, Norddjurs Kommune, 2008-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Virksomhedsbestanden er dog ikke udelukkende påvirket af konjunkturændringer og eftervirkninger fra Finanskrisen. En anden forklaring på udviklingen i virksomhedsbestanden findes i kommunens evne til at tiltrække virksomheder fra andre områder samt at fastholde egne reelle virksomheder. Her viser Figur 11, at der i perioden fra 2015 til 2020 er tale om en nettoindvandring af virksomheder. I 2020 var nettoindvandringen af virksomheder til kommunen på 32, hvilket er den største nettotilflytning i perioden.

Figur 11. Til- og fraflytning af reelle virksomheder, Norddjurs Kommune, 2015-2020

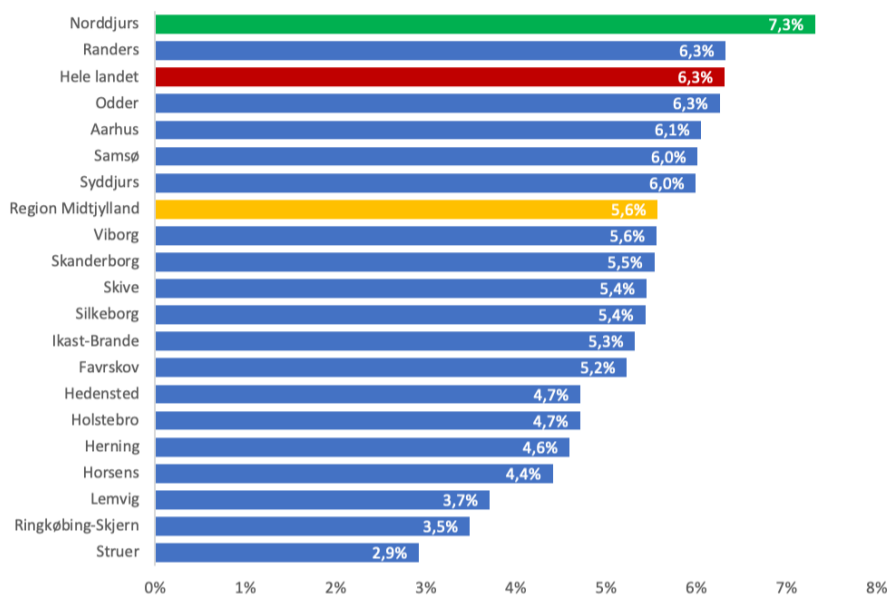

Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik

Jobvækst er som nævnt en vigtig parameter, hvorfor det er undersøgt, hvor mange job iværksætterne skaber. For at belyse det, anvendes de seneste fem iværksætterårganges andel af den samlede private beskæftigelse i 2019. Denne andel fremgår af Figur 12.

I Danmark udgjorde de seneste fem iværksætterårgange i gennemsnit 6,3 procent af den private beskæftigelse i 2019. For Region Midtjylland var denne andel 5,6 procent. I Norddjurs Kommune ligger den i 2019 på hele 7,3 procent, hvilket placerer Norddjurs Kommune absolut øverst blandt kommunerne i Region Midtjylland. Struer Kommune er med en andel på 2,9 procent sidst.

Figur 12. De seneste fem iværksætterårganges andel af den private beskæftigelse, fordelt på område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

De 7,3 procent, som iværksætterjobbene udgør, svarer til 799 job. Hvordan de fordeler sig på brancher, ses af Tabel 4, der viser branchefordelingen af den private beskæftigelse og iværksætterjobbene i Norddjurs Kommune.

Kigger vi branchefordelingen i den private sektor i 2019, hersker der ingen tvivl om, at de dominerende brancher i Norddjurs Kommune er 'Industri' med 2.235 beskæftigede og 'Handel' med 1.991 beskæftigede ud af de 10.914 i den private sektor. Det svarer henholdsvis til andele af beskæftigelsen på 20,5 procent og 18,2 procent. 'Bygge og anlæg' samt 'Landbrug, skovbrug og fiskeri' tegnede sig for henholdsvis 1.424 og 1.229 beskæftigede svarende til 13,0 og 11,3 procent af den private beskæftigelse.

Tabel 4. Privat beskæftigelse og iværksætterjob (seneste fem årgange), fordelt på branche, 2019

Branche	Beskæftigede, privat sektor	Iværksætternes jobskabelse	Iværksætternes jobandel
Landbrug, skovbrug og fiskeri	1.229	38	3,1%
Industri	2.235	25	1,1%
Energi og Forsyning	194	4	2,1%
Bygge og anlæg	1.424	115	8,1%
Handel	1.991	268	13,5%
Transport	549	33	6,0%
Hoteller og restauranter	556	88	15,8%
Information og kommunikation	129	8	6,2%
Finansiering, forsikring og ejendomshandel	450	24	5,3%
Videnservice	274	20	7,3%
Operationel service	767	98	12,8%
Undervisning og sundhed mv.	639	48	7,5%
Kultur og fritid	207	2	1,0%
Andre serviceydelser mv.	270	28	10,4%
Alle brancher	10.914	799	7,3%
Andel af Region Midtjylland	2,3%	3,1%	

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Vendes blikket mod iværksætterjobbenes fordeling, så er 'Handel' den største branche med 268 iværksætterjob i alt, hvilket svarer til 33,5 procent af alle kommunens iværksætterjob. 'Bygge og anlæg' samt 'Operationel service' fylder også godt med henholdsvis 115 og 98 job. Det giver en iværksætterandel på henholdsvis 14,4 procent og 12,3 procent af jobbene.

I tilfældet med 'Bygge og anlæg' er det en forholdsvis repræsentativ andel af iværksætterjob i forhold til branchens andel af beskæftigelsen. Iværksætterjobbene i særligt 'Handel' men også 'Operationel service' udgør en markant større andel af det samlede antal iværksætterjob end branchens samlede beskæftigelse procent giver anledning til.

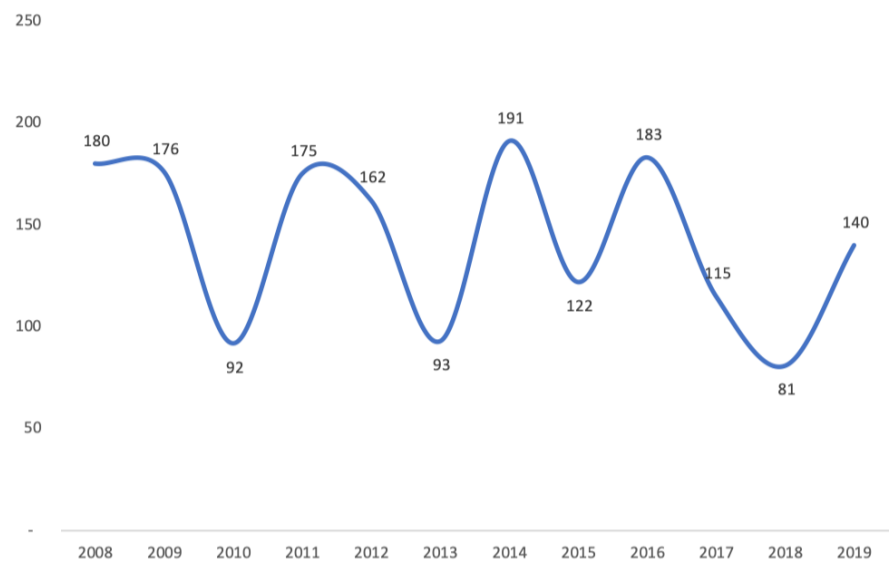
Industrien fyldte som nævnt meget i beskæftigelsen, hvor den stod for 20,5 procent af den private sektor. Men den høje andel er ikke udgjort af iværksætterjob, der tværtimod er underræpræsenterede. I industrien findes 38 iværksætterjob, hvilket svarer til 4,8 procent af det samlede antal iværksætterjob i kommunen.

Herved udgør iværksætterjob i 'Industri' en meget lille del af branchens beskæftigelse – blot 3,1 procent. I 'Handel' samt 'Hoteller og restauranter', som også er overrepræsenteret i iværksætternes jobskabelse i forhold til de etablerede virksomheder, gør det omvendte sig gældende. Her udgør de henholdsvis 268 og 88 iværksætterjob 13,5 og 15,8 procent af branchens samlede beskæftigelse. 'Operationel service' samt 'Andre serviceydelser mv.' scorer også højt på iværksætternes jobandel i Kommunen.

Overordnet set udgør den private beskæftigelse i Norddjurs Kommune 2,3 procent af Region Midtjylland private beskæftigelse, mens iværksætterjobbene udgør 3,1 procent af regionens iværksætterjob. Med andre ord er der en mindre overrepræsentation af iværksætterjob i Norddjurs Kommune i forhold til kommunens andel af regionens beskæftigelse.

Det årlige iværksætterbidrag til beskæftigelsen har udsving fra år til år i Norddjurs Kommune, jf. Figur 13. I 2019 bidrog iværksætterne med 140 job. ■

Figur 13. Iværksætterårgangenes bidrag til beskæftigelsen, Norddjurs Kommune, 2008-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel af Iværksætterdatabase og RAS

Det årlige iværksætterbidrag til beskæftigelsen har udsving fra år til år i Norddjurs Kommune, jf. Figur 13. I 2019 bidrog iværksætterne med 140 job.

Virksomhedsbestand, iværksættere og vækstvirksomheder i Norddjurs Kommune

Tabel 5 viser, hvordan virksomhederne i Norddjurs Kommune fordeler sig på brancher. Branchefordelingen for kommunens iværksættere, Gazeller og vækstlagsvirksomheder² ses ligeledes i tabellen.

En branche markerer sig som den branche med flest reelle virksomheder i Norddjurs Kommune – nemlig 'Landbrug, skovbrug og fiskeri' med 401 virksomheder. Det svarer til 19,8 procent af den samlede bestand af reelle virksomheder. Ligeledes udgør 'Bygge og anlæg', 'Handel' og 'Industri mv.' alle en betydelig del med mere end 10 procent af bestanden hver især. Der findes henholdsvis 250, 236 og 205 reelle virksomheder i disse brancher. I alt var der 2.022 virksomheder, hvilket betyder, at de fire ovennævnte brancher sammen står for mere end 50 procent af virksomhedsbestanden. 'Ejendomshandel og udlejning' fylder dog også godt i virksomhedsbestanden i Norddjurs Kommune.

Der var som tidligere nævnt 90 reelle iværksættervirksomheder i 2019, hvor de største brancher var 'Videnservice' med 13 iværksættere, 'Industri mv.' og 'Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service' med 11 iværksættere hver, samt 'Hoteller og restauranter' med 10 iværksættere. Generelt er de reelle iværksættere fordelt mere ligeligt mellem brancherne, end tilfældet var for de reelle virksomheder.

Går vi videre i tabellen til Norddjurs Kommunes Gazeller, ses det, at der var syv Gazeller i 2019. 'Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service' tegnede sig som den eneste branche for mere end én af disse.

Endelig viser tabellen også branchefordelingen for Norddjurs Kommunes vækstlagsvirksomheder.

Der var der 35 af, hvor 'Bygge og anlæg' samt 'Handel' var størst med syv vækstlagsvirksomheder hver. Der var desuden seks i 'Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service'

² Vækstlagsvirksomheder er virksomheder, der i perioden fra 2015 til 2017 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent eller derover, og i 2017 har mindst 5 ansatte. Reference: Profilanalysen 2019

Tabel 5. Virksomheder i Norddjurs Kommune, opgjort på type og branche, 2019

Brancher	Firmaer	Iværksættere	Gazeller	Vækstlag
Landbrug, skovbrug og fiskeri	401	9	0	1
Industri mv.	205	11	0	2
Bygge og anlæg	250	8	1	7
Handel	236	7	1	7
Transport	84	3	1	4
Hoteller og restauranter	101	10	1	2
Information og kommunikation	44	2	1	2
Finansiering og forsikring	47	-	0	0
Ejendomshandel og udlejning	178	8	0	1
Videnservice	117	13	0	1
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	128	11	2	6
Undervisning, sundhed mv.	113	4	0	2
Kultur og fritid	32	2	0	0
Andre serviceydelser mv.	86	2	0	0
I alt	2.022	90	7	35
Andel af Region Midtjylland	2,8%	2,3%	1,5%	3,1%

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

*Iværksættere defineres som reelle virksomheder, der i etableringsåret eller året efter kan præstere hvad der svarer til et halvt årsværk.

*Til Gazellerne er der taget udgangspunkt i Børsens Gazellevirksomheder. For at blive Gazelle skal et selskab have haft positivt vækst hvert af de seneste fire år samt minimum at have fordoblet omsætningen eller bruttofortjenesten på de fire år.

*Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der over en toårig periode har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent eller derover, og i slutåret har mindst 5 ansatte.

Tabellen viser også Norddjurs Kommunes andel af henholdsvis firmaer, iværksættere, Gazeller og vækstlagsvirksomheder i forhold det samlede antal i Region Midtjylland. Overordnet set findes 2,8 procent af regionens firmaer i Norddjurs Kommune. Der er en lille underrepræsentation af iværksættere, da disse 90 udgør 2,3 procent af regionens samlede antal iværksættere. Det samme gælder for Gazellerne i Norddjurs Kommune, som står for 1,5 procent af regionens Gazeller. Vækstlagsvirksomhederne er så godt som repræsentative i forhold til kommunens andel af regionens virksomheder, da Norddjurs Kommunes 35 vækstlagsvirksomheder udgør 3,1 procent af regionens vækstlagsvirksomheder.

Omsætning og eksport i Norddjurs Kommune

I lighed med iværksætteri er international skalering også en vigtig parameter i bestræbelserne på økonomisk vækst. Mulighederne er i nogle tilfælde begrænsede på hjemmemarkedet, hvorfor mange virksomheder kigger uden for landets grænser, når vækstambitionerne skal indfries.

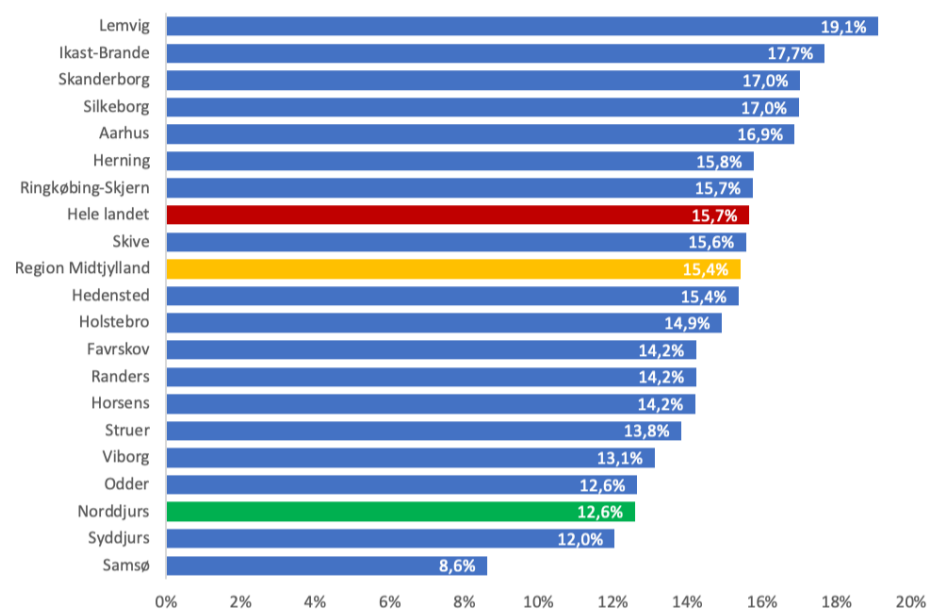
Figur 14 viser andelen af virksomheder i Norddjurs Kommune, som har eksportaktivitet. Eksportaktivitet defineres i denne sammenhæng som en registreret eksportomsætning i virksomhedens indberetninger til SKAT. Her ses det, at 12,6 procent af Norddjurs Kommunes virksomheder har eksportaktiviteter.

På landsplan drejer det sig om 15,7 procent, mens andelen i Region Midtjylland er 15,4 procent. Dermed ligger Norddjurs Kommune lavere end både gennemsnittet for regionen og på landsplan.

12,6 procent af Norddjurs Kommunes virksomheder har eksportaktiviteter

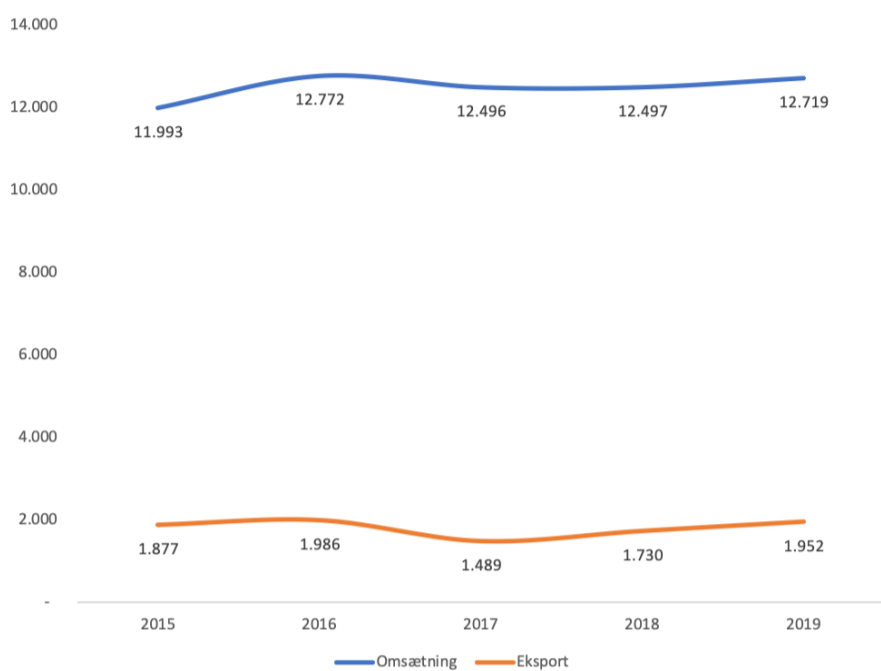
Figur 14. Andelen af virksomheder med eksport, opgjort efter område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik og REGSTAT. Beregninger foretaget af eStatistik. Virksomheder har eksportaktivitet, når de indberetter eksportomsætning til Skat.

En anden måde at vurdere eksportens betydning er ved at kigge på virksomhedernes samlede omsætning og eksportens andel heraf. Figur 15 viser udvikling i omsætning og eksportomsætning i Norddjurs Kommune i perioden 2015 til 2019.

Figur 15. Omsætning og eksport, millioner kroner, 2015-2019

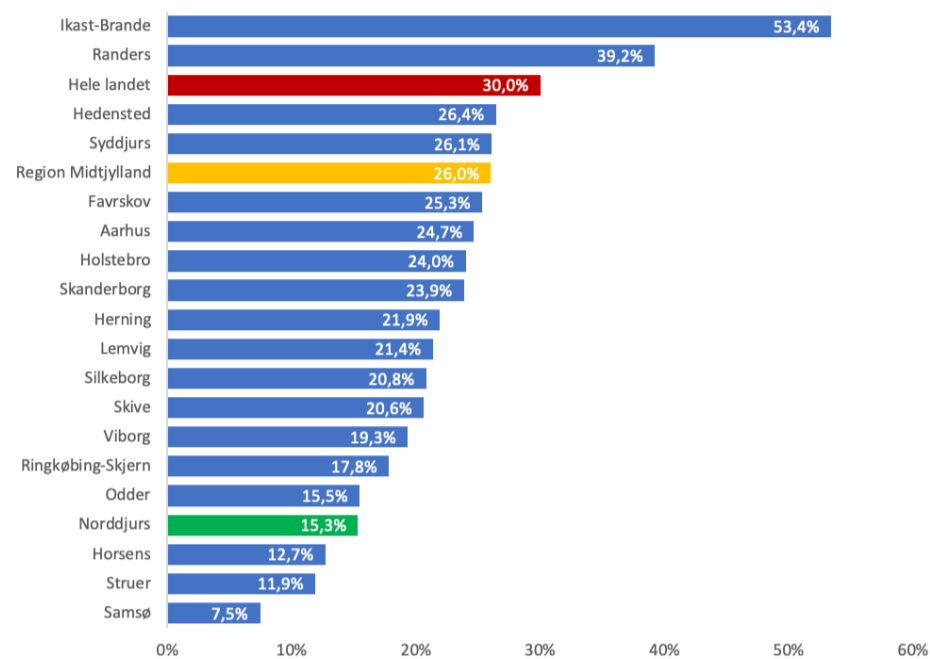

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

I 2019 var den samlede omsætning fra virksomhederne i Norddjurs Kommune på 12,7 milliarder kroner. Heraf udgjorde eksportomsætningen 2 milliarder kroner. Set over hele perioden er omsætningen vokset med 726 millioner kroner, hvilket svarer til en vækst på 6,1 procent. Eksportomsætningen er i samme periode vokset med 75 millioner kroner, hvilket er en vækst på 4,0 procent. Eksportens andel af omsætningen i Norddjurs Kommune er altså nogenlunde stabil.

Andelen af virksomheder med eksport lå under generelle niveau for regionen og på landsplan, jf. Figur 14. Samme billede tegner sig, når man kigger på eksportomsætningens andel af den samlede omsætning i kommunen.

Figur 16. Eksportandel af samlet omsætning, opgjort efter område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

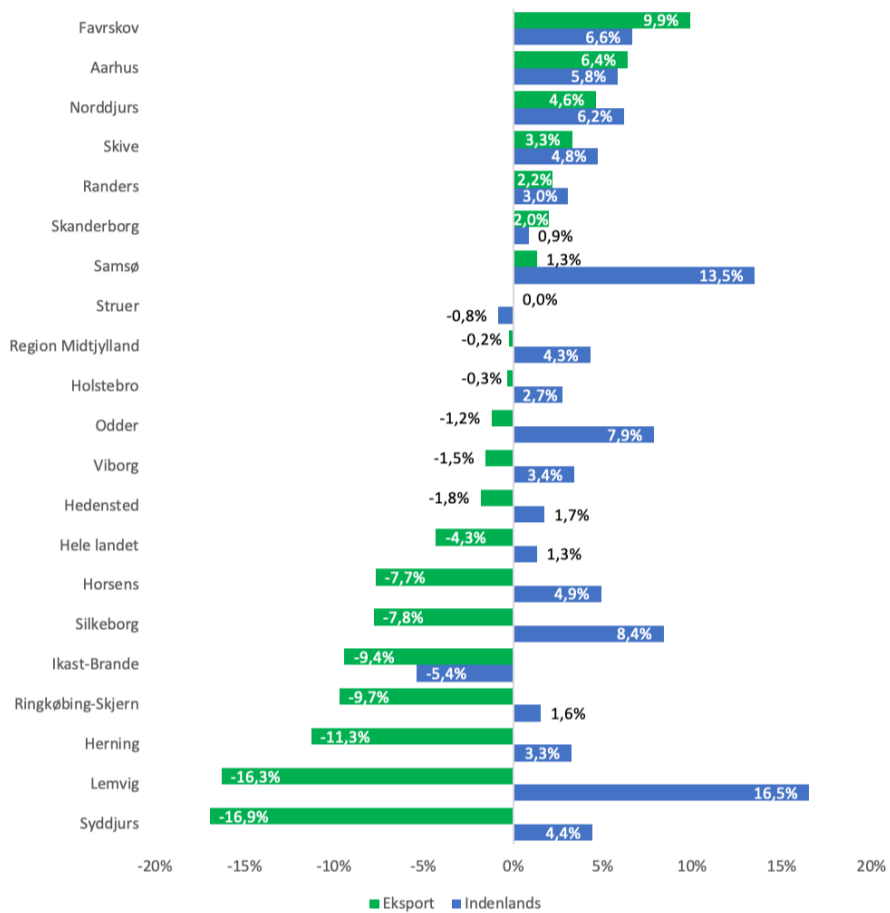
Ovenstående tal er baseret på Danmarks Statistiks Generel Firmastatistik. Omsætning og eksport opgøres også i statistikken Firmaernes Køb og Salg, og tager vi et kig i denne, kan vi se udviklingen det seneste år – fra 2019 til 2020. I et COVID-19-perspektiv er dette interessant.

Af regionens 19 kommuner er Norddjurs Kommune den kommune med tredjestørst vækst i eksporten i perioden 2019 til 2020

Figur 17 viser, hvordan udviklingen i eksportomsætning og indenlandssalg har været det seneste år fra 2019 til 2020, og her ses en fremgang i eksportomsætningen i Norddjurs Kommune. Af regionens 19 kommuner er Norddjurs Kommune den kommune med tredjestørst vækst i eksporten i perioden 2019 til 2020. Konkret er kommunens eksport gået 4,6 procent frem, mens det indenlandske salg er steget med 6,2 procent.

Der er et stort spænd i eksportudviklingen blandt kommunerne i Region Midtjylland. Samlet set er der status quo i regionen, der er gået 0,2 procent tilbage i eksportomsætning i perioden. Internt i regionen spænder det fra Favrskov Kommune i top med 9,9 procent til Syddjurs Kommune i bund, der har haft en tilbagegang i eksportomsætningen på 16,9 procent. I hele landet er eksporten gået 4,3 procent tilbage.

Figur 17. Udvikling i eksportomsætning og indenlandssalg, 2019-2020

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Firmaernes Køb og salg (FIKS). Beregninger foretaget af eStatistik.

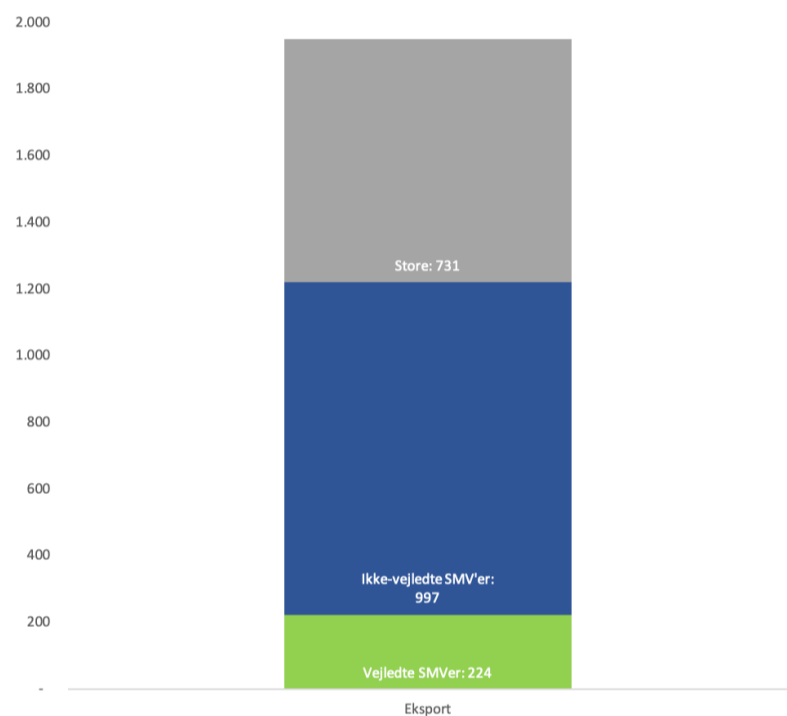
Det indenlandske salg er generelt set gået bedre end eksporten, hvis vi ser på virksomhederne i Region Midtjylland. Her er det blot Ikast-Brande og Struer Kommuner, der haft tilbagegang. For Struers Kommunes vedkommende er der næsten tale om status quo.

Som nævnt eksporterede virksomhederne i Norddjurs Kommune i 2019 for cirka 2 milliarder kroner. Kigger vi nærmere på den, viser det sig, at kommunens små og mellemstore virksomheder (SMV'er) står for over halvdelen af eksportomsætningen i Norddjurs Kommune.

Figur 18 viser, hvordan de knap 2 milliarder kroners eksport fordeler sig. De store virksomheder stod for 731 millioner kroner, hvilket svarer til 37,5 procent af eksportomsætningen. SMV'erne stod for de resterende 1,2 milliarder kroner eller 62,5 procent. Det stemmer godt overens med indsigten fra figur 4, der fortalte, at beskæftigelsen i kommunen i høj grad findes blandt mindre virksomheder.

Figuren viser også, at de SMV'er, som den lokale erhvervsvejledning har vejledt, tegnede sig for en eksport på 224 millioner kroner. Det svarer til 11,5 procent af den samlede eksport fra kommunen eller 18,3 procent af SMV-eksporten.

Figur 18. Eksportomsætning i millioner kroner, fordelt på virksomhedsstørrelse og vejledning, Norddjurs kommune, 2019

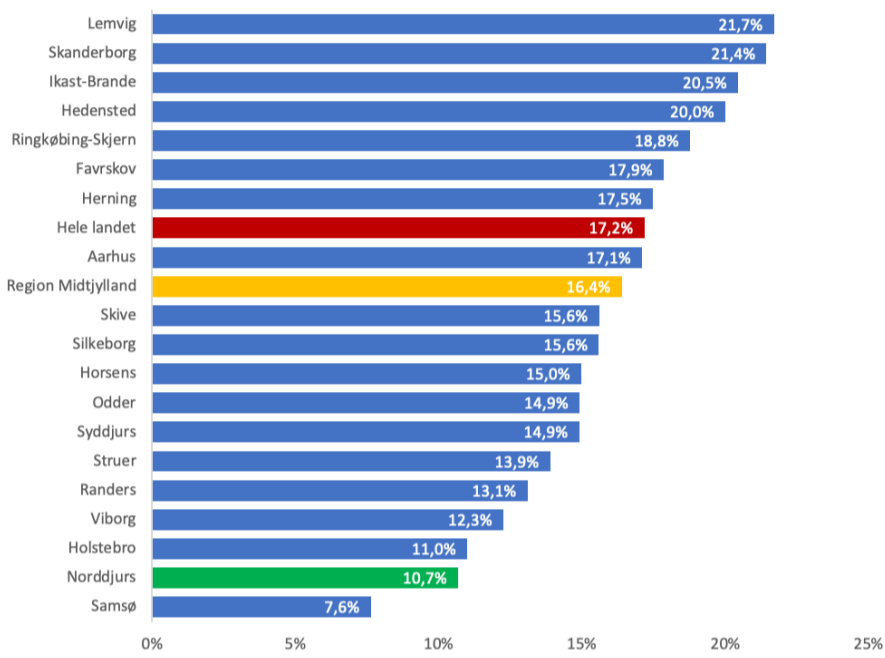

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

Af den samlede eksport i Norddjurs Kommune bærer de små og mellemstore virksomheder altså en stor andel. Sammenligner vi, hvor meget eksporten udgør af SMV'ernes omsætning, ligger Norddjurs Kommunes SMV'er dog i bunden, jf. Figur 19 herunder, hvor SMV'ernes eksportandel af den samlede SMV-omsætning i Region Midtjyllands kommuner fremgår.

Her fremgår det, at SMV-eksporten i Norddjurs Kommune udgjorde 10,7 procent af SMV'ernes omsætning, hvilket er under såvel regionen som hele landet. Kun Samsøs SMV'er har en mindre eksportandel i regionen. På landsplan var andelen 17,2 procent, mens den på regionsplan udgjorde 16,4 procent. ■

Figur 19. SMV-eksportandel af SMV-omsætning, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

Sammenligner vi, hvor meget eksporten udgør af SMV'ernes omsætning, ligger Norddjurs Kommunes SMV'er dog i bunden

It-beskæftigelsen i Norddjurs Kommune falder

Digital transformation bliver mere og mere vigtig i store dele af erhvervslivet, og på rigtig mange måder er it blevet et konkurrenceparameter – ikke bare i tech-virksomheder. Det er således også interessant at kigge på, hvordan it-arbejdsmarkedet ser ud i de midtjyske Kommuner.

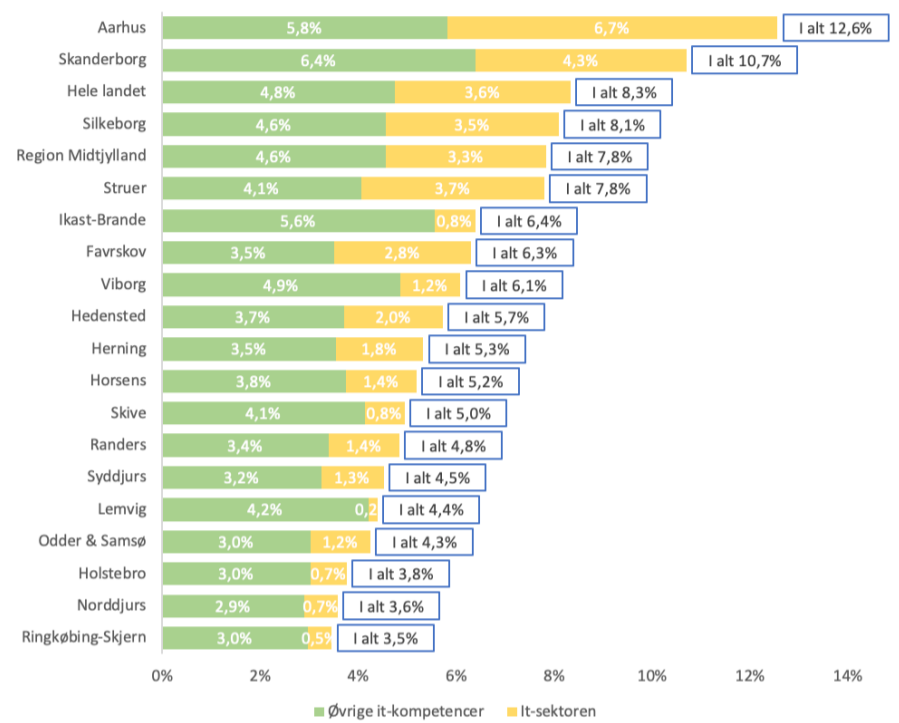
Overordnet set består it-beskæftigelsen af tre grupper: 1) personer beskæftigede i it-sektoren, 2) personer beskæftigede i it-stillinger udenfor it-sektoren og 3) personer med it-uddannelser.

På landsplan udgør disse tre grupper tilsammen 8,3 procent af den private beskæftigelse, og i Region Midtjylland drejer det sig om 7,8 procent af beskæftigelsen i den private sektor. Nedenstående figur viser it-beskæftigelsen fordelt på brancher. Beskæftigelsen er desuden opdelt i to grupper. Den ene er størrelsen på beskæftigelsen i it-sektoren, mens den anden består af beskæftigede med en it-uddannelse uden for it-sektoren samt beskæftigede i it-stillinger ligeledes uden for it-sektoren. Den hedder i 'Øvrige it-kompetencer' i figuren.

Af figuren fremgår det, at den samlede it-beskæftigelse i Norddjurs Kommune udgjorde 3,5 procent af den private sektor. It-sektoren stod for 0,7 procent af den private beskæftigelse, mens 'Øvrige it-kompetencer' stod for 2,9 procent. Norddjurs Kommunes it-beskæftigelse er således mindre end såvel regionens som hele landets. Kun Ringkøbing-Skjern Kommune ligger lavere end Norddjurs Kommune.

Figur 20. It-beskæftigelse opdelt efter branche og kommune, 2019

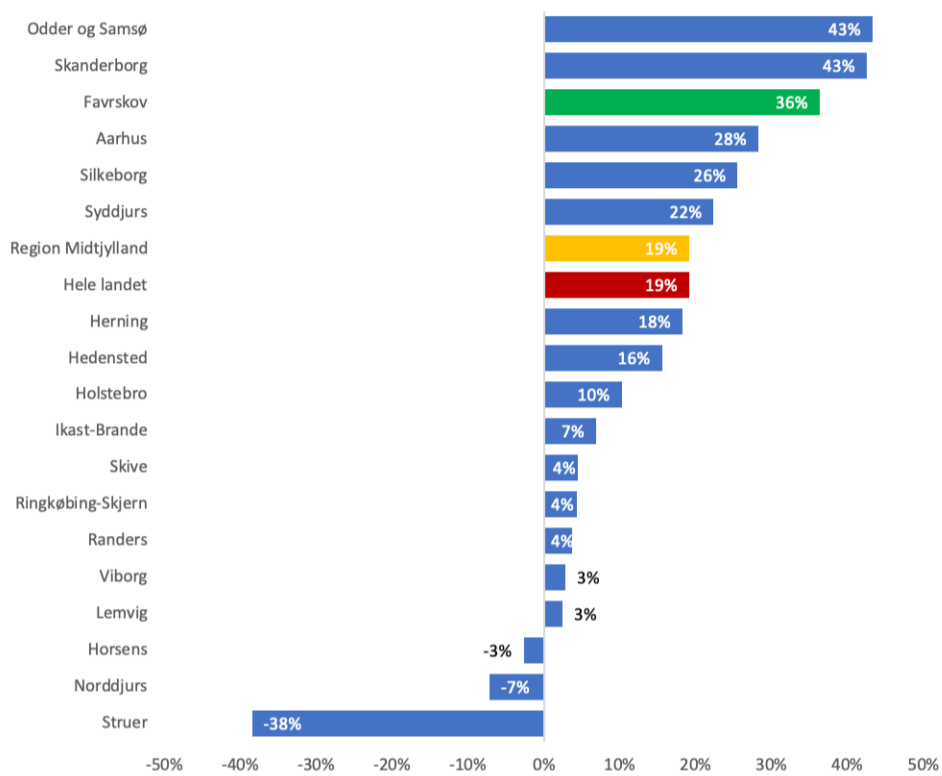

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

I Region Midtjylland er det ikke overraskende Aarhus Kommune, som har den højeste it-beskæftigelse i regionen. Her udgør it-beskæftigelsen 12,6 procent. I førnævnte Ringkøbing-Skjern Kommune findes som sagt den mindste it-beskæftigelse relativt til regionens øvrige kommuner med en samlet andel på 3,5 procent. Det skal dog bemærkes, at it-beskæftigelsen i Samsø og Odder Kommuner er lagt sammen på grund af diskretioneringer.

Figuren viser endvidere, at beskæftigede i it-sektoren særligt findes i Aarhus Kommune og nabokommunerne til Aarhus. I de vestjyske Kommuner findes it-kompetencerne typisk udenfor it-sektoren. Store virksomheder som Grundfos, Siemens-Gamesa og Cheminova hører ikke til it-sektoren, men har mange beskæftigede med it-uddannelser og i it-stillinger. Det er tydeligt, at it-kompetencer udenfor it-sektoren er mere ligeligt fordelt i regionen.

Figur 21. Udvikling i beskæftigelsen på it-arbejdsmarkedet, 2014-2019

Kigger vi på, hvordan udviklingen har været i det samlede it-arbejdsmarked, så er den på landsplan og i Region Midtjylland vokset med 19 procent i perioden 2014 til 2019, jf. Figur 21. It-arbejdsmarkedet er dermed en af de seneste fem års helt store jobmotorer.

I Norddjurs Kommune er it-beskæftigelsen omvendt faldet med 7 procent, hvilket altså går imod den generelle tendens for regionen såvel som hele landet. ■

I Norddjurs Kommune er it-beskæftigelsen omvendt faldet med 7 procent, hvilket altså går imod den generelle tendens for regionen såvel som hele landet

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Lokal og specialiseret vejledning i Norddjurs Kommune

Kapitel 4

Dette kapitel indeholder en væsentlig tabel og to centrale figurer, der relaterer sig til den lokale og specialiserede vejledning i Norddjurs Kommune. Der henvises til Profilanalysen 2021, såfremt der ønskes en yderligere detaljeret beskrivelse af data for den lokale og specialiserede vejledning – herunder data for de vejledtes årsværk, omsætning og eksport.

Kommunernes kommunale bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice i 2020 fremgår af Tabel 1.1. Tabellen indikerer, at Norddjurs' kommunale bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice var 335.000 kr. i 2020.

Tabel 1.1 Årlig kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2020

Kommune	Årlig bevilling (kr.)
Favrskov	745.000
Herning	1.649.882
Holstebro	600.000
Horsens	4.000.000
Ikast-Brande	766.000
Lemvig	700.000
Norddjurs	335.000
Odder	1.460.000
Randers	2.500.000
Ringkøbing-Skjern	3.169.000
Samsø	85.000
Silkeborg	3.900.000
Skanderborg	1.388.692
Skive	1.385.000
Struer	450.000
Syddjurs	313.000
Viborg	2.762.000
Aarhus	1.800.000

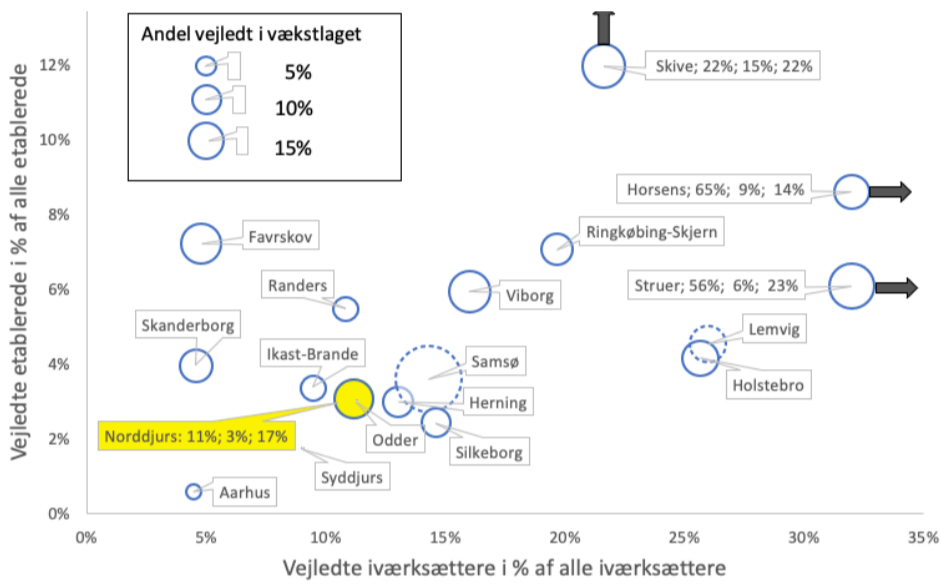
Kilde: eStatistik på baggrund af data fra den lokale erhvervsservice.

Nedenstående Figur 1.1 viser, hvordan den lokale vejledning i de 18 kommuner fordeler sig på iværksættere, etablerede virksomheder og vækstslagsvirksomheder.

Af nedenstående figur fremgår det, at 11 procent af alle Norddjurs Kommunes iværksættere har modtaget vejledning fra den lokale erhvervsservice. Det samme har tre procent af kommunens etablerede virksomheder, mens den lokale vejledning har nået 17 procent af kommunens vækstslagsvirksomheder.

I gennemsnit for de 18 medvirkende kommuner i 2020 modtog 14 procent af iværksætterne, fire procent af de etablerede virksomheder og 10 procent af vækstslagsvirksomhederne lokal vejledning. Dermed når Norddjurs Kommunes lokale vejledning en mindre andel af iværksætterne end regionen i gennemsnit. Forskellen svarer til tre procent. Den lokale vejledning af de etablerede virksomheder i Norddjurs Kommune når ligeledes en lidt mindre andel af kommunens etablerede virksomheder end regionen i gennemsnit. Forskellen svarer i dette tilfælde til én procent. Omvendt når Norddjurs Kommunes lokale vejledning syv procent flere vækstslagsvirksomheder end regionen i gennemsnit.

Figur 1.1 Andel der har modtaget lokalvejledning, 2020

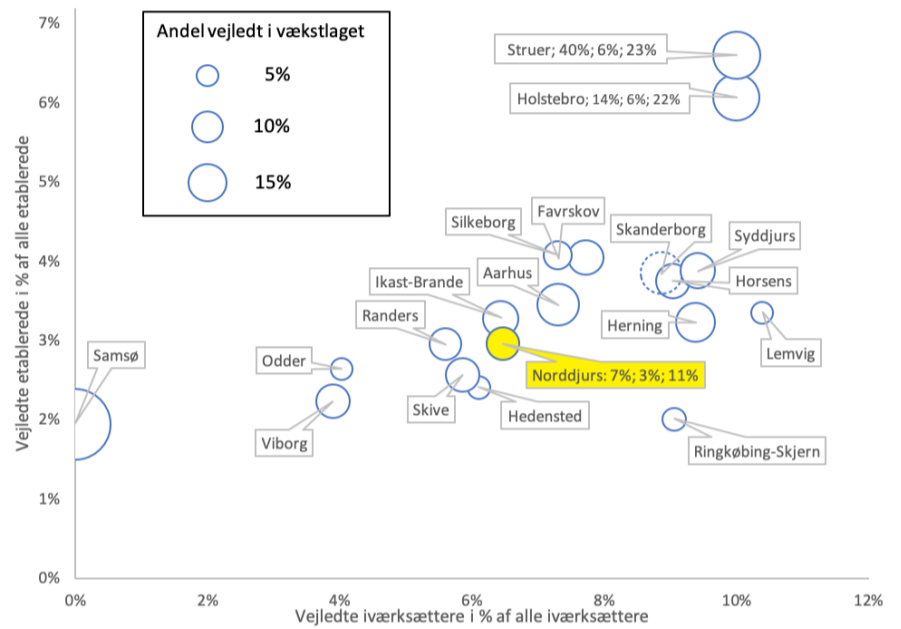
Kilde: eStatistik på baggrund af data fra Danmarks Statistik og den lokale erhvervsservice.

Branchefordelingen af vejledninger i Norddjurs Kommune indikerer, at 'Handel og Transport mv.', 'Videnservice' samt 'Industri mv.' var de brancher blandt iværksætterne, som modtog flest lokale vejledninger. For de etablerede virksomheder var det brancherne 'Handel og transport mv.', 'Industri mv.' samt 'Videnservice' samt 'Sundhed og undervisning', der tegnede sig for de fleste vejledninger.

Rettes fokus mod den specialiserede vejledning i Norddjurs Kommune, fremgår det af Figur 1.2, at syv procent af kommunens iværksættere modtog specialiseret vejledning i 2020, mens det for de etablerede virksomheder var tre procent. Den specialiserede vejledning nåede desuden 11 procent af vækstlaget.

Generelt modtog otte procent af Region Midtjyllands iværksættere specialiseret vejledning, mens tre procent af de etablerede og 14 procent af vækstlaget ligeledes modtog specialiseret vejledning. Derfor nåede den specialiserede vejledning i Norddjurs Kommune en lidt lavere andel af kommunens iværksættere end regionen i gennemsnit. Konkret er der tale om en forskel svarende til én procent. Samme forskel ses i andelen af etablerede virksomheder som har modtaget specialiseret vejledning i kommunen. Hvad angår Norddjurs Kommunes specialiserede vejledning af vækstslagsvirksomhederne, når kommunen tre procent færre vækstslagsvirksomheder end regionen i gennemsnit.

Figur 1.2 Andel der har modtaget specialiseret vejledning, 2020

Kilde: eStatistik på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Erhvervshus Midtjylland.

Branchefordelingen for den specialiserede vejledning blandt iværksættere i Norddjurs Kommune viser, at 'Handel og transport mv.', 'Videnservice' og 'Industri mv.' udgør de brancher som modtog flest specialiserede vejledninger. Blandt de etablerede virksomheder, som modtog specialiseret vejledning i Norddjurs Kommune var 'Handel og transport mv.', 'Industri mv.' og 'Information og kommunikation' de brancher som modtog flest specialiserede vejledninger. ■

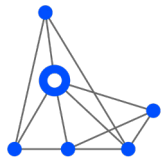

Norddjurs
Kommune

Norddjurs Kommune

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivelse fra Erhvervshus Midtjylland, 2021.
Data-/Talmateriale leveret af eStatistik